

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 26.11.2019 № 33-5

ЗВІТ

про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству молоді та спорту України на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування

Київ 2019

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА.....	3
ВСТУП.....	4
1. АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ НА ФІНАНСОВУ ПІДТРИМКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	5
2. ОЦІНКА ТА АУДИТ ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ФІНАНСОВУ ПІДТРИМКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	8
2.1. Аналіз забезпечення Мінмолодьспортом достатності та достовірності планування видатків за бюджетною програмою 3401280	8
2.2. Аналіз доведених Мінмолодьспортом асигнувань, затверджених планів використання бюджетних коштів та обґрунтувань до них.....	16
3. ОЦІНКА ТА АУДИТ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ МІНМОЛОДЬСПОРТУ НА ФІНАНСОВУ ПІДТРИМКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ФІЗКУЛЬТУРНО- СПОРТИВНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	18
3.1. Аналіз видатків, здійснених в рамках бюджетної програми.....	18
3.2. Аналіз виконання показників паспорта бюджетної програми 3401280.....	21
4. АНАЛІЗ ПЛАНУВАННЯ МІНМОЛОДЬСПОРТОМ ТА ПРОВЕДЕННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ ЗАХОДІВ	30
4.1. Аналіз планування фізкультурно-спортивних заходів.....	30
4.2. Аналіз забезпечення проведення фізкультурно-спортивних заходів.....	31
ВИСНОВКИ.....	33
ПРОПОЗИЦІЇ.....	38

ПРЕАМБУЛА

Підстава аудиту: стаття 98 Конституції України, статті 4, 7 Закону України "Про Рахункову палату", План роботи Рахункової палати на 2019 рік.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ та надання оцінки щодо своєчасності і повноти бюджетних надходжень, продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів, виділених Міністерству молоді та спорту України у 2017–2018 роках та першому півріччі 2019 року на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування.

Предмет аудиту:

– кошти державного бюджету, що спрямовувалися у 2017–2018 роках та першому півріччі 2019 року на виконання бюджетної програми "Фінансова підтримка громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування" (КПКВК 3401280), їх рух;

– управлінські рішення Міністерства молоді та спорту України щодо реалізації вказаної бюджетної програми; нормативно-правові, організаційно-розпорядчі акти та документи, що регламентують порядок виділення коштів державного бюджету та їх використання; бюджетна та фінансова звітність;

– первинні документи, документи бухгалтерського обліку, інші документи та статистичні дані, що стосуються видатків за напрямом аудиту.

Об'єкти аудиту: Міністерство молоді та спорту України (далі – Мінмолодьспорт) – головний розпорядник бюджетних коштів; Громадська організація "Національний олімпійський комітет України" (далі – ГО НОК України), Спілка громадських організацій "Спортивний комітет України" (далі – СГО "СК України"), Громадська організація "Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство "Колос" (далі – ГО ВФСТ "Колос"), Центральна школа вищої спортивної майстерності "КОЛОС" (далі – ЦШВСМ ВФСТ "Колос") – одержувачі бюджетних коштів.

Початкові обмеження проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту):

– часові: 2017–2018 роки та перше півріччя 2019 року;

– географічні: місто Київ.

Термін проведення аудиту та підготовки проєкту Звіту: 03.06.2019 – 21.10.2019.

Критерії, які використовувалися під час аудиту:

– *продуктивність*: встановлення співвідношення результатів діяльності головного розпорядника та одержувачів бюджетних коштів із використаними коштами для досягнення таких результатів;

– *результативність*: встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності головного розпорядника та одержувачів бюджетних коштів запланованим результатам; стан досягнення запланованих показників;

– *економність*: стан досягнення об'єктами аудиту запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів

або досягнення максимального результату при використанні визначеного державним бюджетом обсягу коштів за бюджетною програмою 3401280;

– *законність*: відповідність управлінських рішень об'єктів аудиту щодо спрямування та використання коштів державного бюджету положенням чинного законодавства.

Методи проведення аудиту: аналіз нормативно-правових, організаційно-розпорядчих актів та документів, пов'язаних з предметом заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту); аналіз показників паспорта бюджетної програми 3401280 та звітів про його виконання за 2017–2018 роки; перевірка руху коштів загального фонду Державного бюджету України; аналіз матеріалів попередніх перевірок контролюючих органів та стану внутрішнього контролю; опрацювання матеріалів засобів масової інформації та спеціальних видань; опитування посадових осіб об'єктів аудиту; використання матеріалів контрольно-аналітичних заходів, здійснених Рахунковою палатою у попередні періоди.

Терміни виконання аудиту: підготовка до аудиту, його виконання та складання проєкту Звіту проведено впродовж червня-жовтня 2019 року.

Аудит здійснено відповідно до затвердженої програми. За результатами аудиту складено п'ять актів (Мінмолодьспорт, ГО НОК України, СГО "СК України", ГО ВФСТ "Колос", ЦШВСМ "ВФСТ "Колос"), три з яких підписані із зауваженнями (Мінмолодьспорт, ГО НОК України, ГО ВФСТ "Колос").

ВСТУП

Підвищення доступності фізичної культури і спорту є одним із пріоритетних напрямів державної політики в сфері фізичної культури та спорту. Для будь-якої країни фізкультура та спорт мають велике стратегічне значення. Це імідж країни на світовій арені, здорове та всебічно розвинуте молоде покоління. Отже, держава має турбуватися про спорт, всіляко сприяючи його розвитку.

Наявні в Україні громадські організації – всеукраїнські фізкультурно-спортивні товариства, активно долучаються до організації та проведення фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи серед широких верств населення України і, перш за все, сільського, всебічно сприяючи постійному підвищенню рівня фізичного здоров'я громадян.

Створені на базі спортивних товариств школи розглядаються як спеціальні навчальні заклади, покликані готувати резерви для конкретного виду спорту та спортивного резерву нашої держави.

Попередній аудит ефективності використання коштів державного бюджету України, виділених Державній службі молоді та спорту України на підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування (КПКВК 3401280), проводився Рахунковою палатою у 2013 році, за результатами якого рішенням Колегії Рахункової палати від 30.10.2013 № 19-3 затверджено Звіт про результати аудиту (далі – Звіт № 19-3).

На пропозиції Звіту № 19-3 Мінмолодьспортом розроблений та

затверджений наказом від 02.12.2013 № 1150 відповідний План заходів за результатами аудиту (далі – План заходів № 1150).

На виконання рекомендацій Звіту № 19-3 Мінмолодьспорт включило до свого Плану заходів № 1150 захід із "забезпечення належного внутрішнього фінансового контролю за плануванням і **використанням коштів державного бюджету** громадськими організаціями фізкультурно-спортивного спрямування та заснованими ними закладами" і визначило відповідального – сектор внутрішнього аудиту.

Як встановлено аудитом, реалізація Мінмолодьспортом зазначеного заходу забезпечена частково, оскільки не реалізовано вимоги пункту 9 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України щодо внутрішнього контролю за взяттям бюджетних зобов'язань одержувачами бюджетних коштів і витрачанням ними бюджетних коштів. Відсутність дієвого внутрішнього контролю в Мінмолодьспорті призводить до подальшого неефективного та з порушенням законодавства використання коштів Державного бюджету України.

Цей аудит проведено з метою оцінки ефективності використання бюджетних коштів, виділених з державного бюджету в 2017–2018 роках та першому півріччі 2019 року на забезпечення діяльності громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування, для досягнення цілей щодо підтримки, розвитку фізичної культури та дитячо-юнацького спорту в Україні.

1. АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ НА ФІНАНСОВУ ПІДТРИМКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ФІЗКУЛЬТУРНО- СПОРТИВНОГО СПРЯМУВАННЯ

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава дбає про розвиток фізичної культури і спорту.

Загальні правові, організаційні, соціальні та економічні основи діяльності у сфері фізичної культури і спорту та регулювання суспільних відносини щодо створення умов для розвитку фізичної культури і спорту визначаються Законом України від 24.12.1993 № 3808 "Про фізичну культуру і спорт" (далі – Закон № 3808).

Статтею 5 Закону № 3808 передбачено, що державне управління фізичною культурою і спортом **здійснюється** центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, за сприяння відповідно інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Впродовж 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту було Мінмолодьспорт, що діяло на підставі Положення про Міністерство молоді та спорту України,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 220¹ (далі – Положення № 220).

Згідно з абзацом одинадцятим частини першої статті 4 Закону № 3808 державна політика у сфері фізичної культури і спорту ґрунтується на засадах, зокрема, забезпечення **підтримки** громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості.

Відповідно до Закону № 3808 громадська організація фізкультурно-спортивної спрямованості – це об'єднання громадян, яке створюється з метою задоволення потреб його членів у сфері фізичної культури і спорту.

Згідно з підпунктом "а" пункту 12 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України до видатків, що здійснюються з Державного бюджету України, належать **видатки**, зокрема, на фізичну культуру і спорт: державні програми з розвитку фізичної культури і спорту в частині забезпечення діяльності національних збірних команд, проведення спортивних заходів державного і міжнародного рівня, підготовка і участь національних збірних команд у міжнародних змаганнях з олімпійських та неолімпійських видів спорту, у тому числі в Олімпійських іграх, Європейських іграх, Юнацьких Олімпійських іграх, Всесвітніх іграх з неолімпійських видів спорту, забезпечення діяльності закладів фізичної культури і спорту всеукраїнського рівня, **фінансова підтримка** баз олімпійської підготовки та **всеукраїнських громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування** згідно з переліками, затвердженими Кабінетом Міністрів України (постанова від 29.07.2015 № 596)².

Відповідно до пункту 5 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України головний розпорядник бюджетних коштів розробляє проекти порядків використання коштів державного бюджету.

Аудитом встановлено, що Кабінетом Міністрів України затверджено два порядки використання коштів, а саме, постановою від 05.03.2009 № 163 Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки організації та проведення Всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариством "Колос" агропромислового комплексу роботи з розвитку фізичної культури і спорту серед сільського населення (далі – Порядок № 163), та постановою від 23.03.2011 № 294 Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування (далі – Порядок № 294).

¹ Відповідно до пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 02.09.2019 № 829 "Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади" Міністерство молоді та спорту було ліквідовано.

² "Про затвердження переліків закладів фізичної культури і спорту всеукраїнського рівня, які фінансуються з державного бюджету, баз олімпійської, паралімпійської і дефлімпійської підготовки та всеукраїнських громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування, суб'єктів паралімпійського руху, які отримують фінансову підтримку з державного бюджету".

Згідно з вимогами зазначених порядків³ **головним розпорядником** бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Мінмолодьспорт.

Одержувачами бюджетних коштів є всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство "Колос" агропромислового комплексу (центральна рада та центральна школа вищої спортивної майстерності), центральні ради всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств "Україна" і "Спартак" та їх центральні школи вищої спортивної майстерності, Національний олімпійський комітет та Спортивний комітет України.

Всупереч вимогам абзаців шостого, сьомого, тринадцятого частини сьомої статті 20 Бюджетного кодексу України Порядки № 163 та № 294 **не містять критеріїв залучення одержувачів бюджетних коштів до виконання бюджетної програми; заходів впливу, у разі невиконання бюджетної програми, на головного розпорядника бюджетних коштів, одержувачів бюджетних коштів; шляхи погашення бюджетної заборгованості у разі її наявності.**

Встановлено також неприведення головним розпорядником коштів у відповідність із нормами Порядку № 163 у зв'язку із змінами **назви** ГО ВФСТ "Колос", з якої вилучено приставку "агропромислового комплексу" (постанова з'їзду ВФСТ "Колос" агропромислового комплексу № 1 від 27.10.2017).

Крім того, слід зазначити, що законодавче регулювання бюджетного фінансування проектів і програм громадських організацій в Україні фактично залишається незмінним з 90-х років. На сьогодні актом, покликаним систематизувати порядок надання бюджетних коштів громадським організаціям, є прийнята постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1049 "Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених громадськими організаціями та творчими спілками, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка" (далі – Порядок 1049). Ця постанова містить низку прогресивних і необхідних положень, зокрема визначено: порядок подання конкурсної документації; вичерпний перелік документів, що може подаватися; мінімальний строк реєстрації організації, яка претендує на фінансову підтримку (2 роки); вимоги до складу конкурсної комісії.

Однак абзацом третім пункту 1 Порядку 1049 встановлено, що **його дія не поширюється на передбачене законами надання фінансової підтримки за рахунок бюджетних коштів всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариствам, громадським організаціям фізкультурно-спортивної спрямованості.** Тобто з-під дії нормативно визначеного конкурсного відбору громадських організацій виведено організації фізкультурно-спортивного спрямування, що не узгоджується з загальними засадами конкуренції.

Водночас відповідно до частини п'ятої статті 3 Закону України "Про громадські об'єднання" рівність перед законом передбачає, що **громадські**

³ Пункт 1 Порядку № 163 та пункт 2 Порядку № 294.

об'єднання є рівними у своїх правах та обов'язках за організаційно-правовою формою, видом та/або статусом.

Враховуючи зазначене, затверджені Кабінетом Міністрів України Порядки № 163 та № 294 підлягають приведенню у відповідність із вимогами частини сьомої статті 20 Бюджетного кодексу України, а саме, державницькими засадами розвитку конкуренції та рівності перед законом усіх громадських об'єднань фізкультурно-спортивного спрямування.

2. ОЦІНКА ТА АУДИТ ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ФІНАНСОВУ ПІДТРИМКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО СПРЯМУВАННЯ

2.1. Аналіз забезпечення Мінмолодьспортом достатності та достовірності планування видатків за бюджетною програмою 3401280

У 2017–2019 роках Мінмолодьспортом, як головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми 3401280, відомчими наказами⁴ визначено відповідальних за підготовку бюджетних пропозицій вісім громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування: ГО НОК України, СГО "СК України", ГО ВФСТ "Україна", ПОВГО "ФСТ "Україна" – ЦШВСМ, ГО ФСТ "Спартак", ЦШВСМ ФСТ "Спартак", ГО ВФСТ "Колос", ЦШВСМ ВФСТ "Колос", які належать до одержувачів коштів державного бюджету.

На 2017–2019 роки Мінмолодьспортом на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування за бюджетною програмою 3401280 передбачено видатків у загальній сумі 158 955 тис. грн, у тому числі: на 2017 рік – 46 548 тис. грн, 2018 рік – 55 289,4 тис. грн; 2019 рік – 57 117,6 тис. гривень (Закони України про Державний бюджет України на 2017, 2018, 2019 роки)⁵.

Визначені Мінмолодьспортом обсяги бюджетних призначень за бюджетною програмою 3401280 із року в рік **мають динаміку зростання**. Обсяг фінансової підтримки громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування за останні п'ять років має постійну тенденцію до зростання, а саме, у 2015 році – на 31,5 відс. (7 672,8 тис. грн), у 2016 році – на 19,8 відс. (6 353,3 тис. грн), у 2017 році – на 21,2 відс. (8 126,9 тис. грн), у 2018 році – на 18,8 відс. (8 741,4 тис. грн), у 2019 році – на 3,3 відс. (1 828,2 тис. гривень). Інформація про встановлені обсяги бюджетних асигнувань на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою 3401280, в розрізі відповідного бюджетного періоду, наведена в табл. 1.

⁴ Від 04.08.2016 № 3102 (за підписом в. о. Міністра Даневича М. В.); від 25.07.2017 № 3136 та від 31.07.2018 № 3556 (за підписом Міністра Жданова І. О.).

⁵ Від 21.12.2016 № 1801-VIII "Про Державний бюджет України на 2017 рік", від 07.12.2017 № 2246-VIII "Про Державний бюджет України на 2018 рік", від 23.11.2018 № 2629-VIII "Про Державний бюджет України на 2019 рік".

Обсяги бюджетних асигнувань на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою, в розрізі відповідного бюджетного періоду

(тис. грн)

Бюджетні асигнування														
на 2015 рік			на 2016 рік			на 2017 рік			на 2018 рік			на 2019 рік		
сума	приріст		сума	приріст		сума	приріст		сума	приріст		сума	приріст	
	сума	відс.		сума	відс.		сума	відс.		сума	відс.		сума	відс.
32067,8	+7672,8	31,5	38421,1	+6353,3	19,8	46548,0	+8126,9	21,2	55289,4	+8741,4	18,8	57117,6	+1828,2	3,3

Отже, аналіз затверджених обсягів бюджетних асигнувань свідчить, що державою впродовж останніх п'яти років розмір фінансової підтримки громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування на забезпечення реалізації заходів, передбачених бюджетною програмою 3401280, постійно збільшувався. При цьому, як показують дані таблиці 1, найбільший приріст бюджетних асигнувань був у 2015 році (на 31,5 відс.) та 2017 році (на 21,2 відсотка).

Аудитом встановлено, що при складанні бюджетних запитів на відповідний рік Мінмолодьспортом визначалися необхідні обсяги видатків за бюджетною програмою 3401280 на рівні граничних обсягів видатків, доведених Мінфіном. При цьому Мінмолодьспортом визначалась також додаткова потреба.

На 2017–2019 роки Мінмолодьспортом визначено загальну потребу в коштах на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування за бюджетною програмою 3401280 за загальним фондом у сумі 163 526,4 тис. грн, у тому числі: на 2017 рік – 49 269,4 тис. грн (додаткова потреба – 9 004,2 тис. грн (18,3 відс.); на 2018 рік – 56 089,4 тис. грн (800 тис. грн (1,4 відс.); на 2019 рік – 58 167,6 тис. грн (1 050 тис. грн (1,8 відсотка).

Таким чином, потреба у коштах бюджету у 2017–2019 роках на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування забезпечена граничним обсягом на 81,7 відс., 98,6 відс. та 98,2 відс. відповідно.

У структурі бюджетних пропозицій понад половина заявленої потреби⁶ в бюджетних коштах на планові бюджетні періоди передбачалася на видатки із забезпечення виконання окремих заходів розвитку з реалізації державних (регіональних) програм, частка якої на 2017 рік становила 51,9 відс. (20 917,7 тис. грн), на 2018 рік – 53,8 відс. (29 766,8 тис. грн), на 2019 рік – 52,9 відс. (30 204,3 тис. гривень).

Інша частина заявленої потреби в коштах у структурі бюджетних пропозицій: на 2017 рік – 48,1 відс. (19 347,6 тис. грн), на 2018 рік – 46,2 відс. (25 522,6 тис. грн), на 2019 рік – 47,1 відс. (26 913,2 тис. грн) передбачалася на видатки з утримання громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування, з яких потреба на видатки з оплати праці з нарахуваннями становила значну частину: на 2017 рік – 57,9 відс. (11 198,4 тис. грн), на

⁶ Визначена в межах граничних обсягів видатків.

2018 рік – 67,7 відс. (17 286,9 тис. грн), на 2019 рік – 70,7 відс. (19 036,9 тис. гривень).

Доведеними граничними обсягами видатків не забезпечено потребу в бюджетних коштах на виконання окремих заходів розвитку з реалізації державних програм, обсяг якої на 2017 рік становив 9 004,2 тис. грн, у тому числі за потребою ГО ВФСТ "Колос" – на 5615,8 тис. грн, ГО ФСТ "Спартак" – на 2 482,2 тис. грн, ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – на 456,5 тис. грн, ГО ВФСТ "Україна" – на 449,7 тис. грн; на 2018 рік – 800 тис. грн, у тому числі за потребою ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ – на 500 тис. грн, ГО ВФСТ "Україна" – на 300 тис. грн; на 2019 рік – 1 050 тис. грн, у тому числі за потребою ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – на 550 тис. грн, ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ – на 500 тис. гривень.

Частка потреби в коштах бюджетної програми **на видатки з утримання громадських організацій** фізкультурно-спортивного спрямування в розрізі таких організацій становила: на 2017 рік – від 29,1 до 97,3 відс., з них видатки на оплату праці від 21,2 до 94,8 відс.; на 2018 рік – від 26,3 до 88,7 відс., з них видатки на оплату праці від 25,5 до 82 відс.; на 2019 рік – від 23,6 до 94,6 відс., з них видатки на оплату праці від 27,1 до 86,3 відсотка.

Понад 50 відс. потреби бюджетних коштів заявлені на видатки з утримання громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування:

– на 2017 рік: ГО ВФСТ "Україна" – **97,3 відс.** (1 828,7 тис. грн), з них на оплату праці – 84,6 відс. (1 588,9 тис. грн); ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – **96 відс.** (2 084,7 тис. грн), з них на оплату праці – 94,8 відс. (2 059,7 тис. грн); ГО ФСТ "Спартак" – **89,9 відс.** (1 739,6 тис. грн), з них на оплату праці – 76,9 відс. (1 486,6 тис. грн); ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ – **88,7 відс.** (2 479,3 тис. грн), з них на оплату праці – 79,3 відс. (2 214,3 тис. грн); ГО ВФСТ "Колос" – **65,8 відс.** (2 846 тис. грн), з них на оплату праці – 52,8 відс. (2 285,8 тис. грн); ЦШВСМ ФСТ "Спартак" – **59,8 відс.** (727,7 тис. грн), з них на оплату праці – 100 відс.;

– на 2018 рік: ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – **88,7 відс.** (3 381 тис. грн), з них на оплату праці – 85,5 відс. (3 256,8 тис. грн); ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ – **88,2 відс.** (4 103,3 тис. грн), з них на оплату праці – 82 відс. (3 814,8 тис. грн); ГО ВФСТ "Україна" – **78,9 відс.** (2 731,8 тис. грн), з них на оплату праці – 71,4 відс. (2 471,5 тис. грн); ГО ФСТ "Спартак" – **52,5 відс.** (2 230 тис. грн), з них на оплату праці – 46,3 відс. (1 967,2 тис. грн); ГО ВФСТ "Колос" – **52,3 відс.** (3 804,8 тис. грн), з них на оплату праці – 45,3 відс. (3 292,5 тис. грн);

– на 2019 рік: ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – **94,6 відс.** (4 078,8 тис. грн), з них на оплату праці – 86,3 відс. (3 723,1 тис. грн); ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ – **89,1 відс.** (4 490,4 тис. грн), з них на оплату праці – 83,3 відс. (4 198,3 тис. грн); ГО ВФСТ "Україна" – **80,4 відс.** (2 979,6 тис. грн), з них на оплату праці – 72,7 відс. (2 696,1 тис. грн); ГО ФСТ "Спартак" – **54,4 відс.** (2 410,2 тис. грн), з них на оплату праці – 48,3 відс. (2141,6 тис. грн); ГО ВФСТ "Колос" – **53 відс.** (4008,6 тис. грн), з них на оплату праці – 47,2 відс.

(3 567,5 тис. грн); ЦШВСМ ФСТ "Спартак" – **51,3 відс.** (1 144,8 тис. грн), з них на оплату праці – 100 відсотків.

Отже, значні обсяги потреби в коштах за бюджетною програмою 3401280 визначалися громадськими організаціями на забезпечення видатків на оплату праці з нарахуваннями для працівників громадських організацій та їх утримання, а не на організацію і проведення ними масових фізкультурно-спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів загальнодержавного рівня серед різних верств населення, всеукраїнських спортивних змагань тощо.

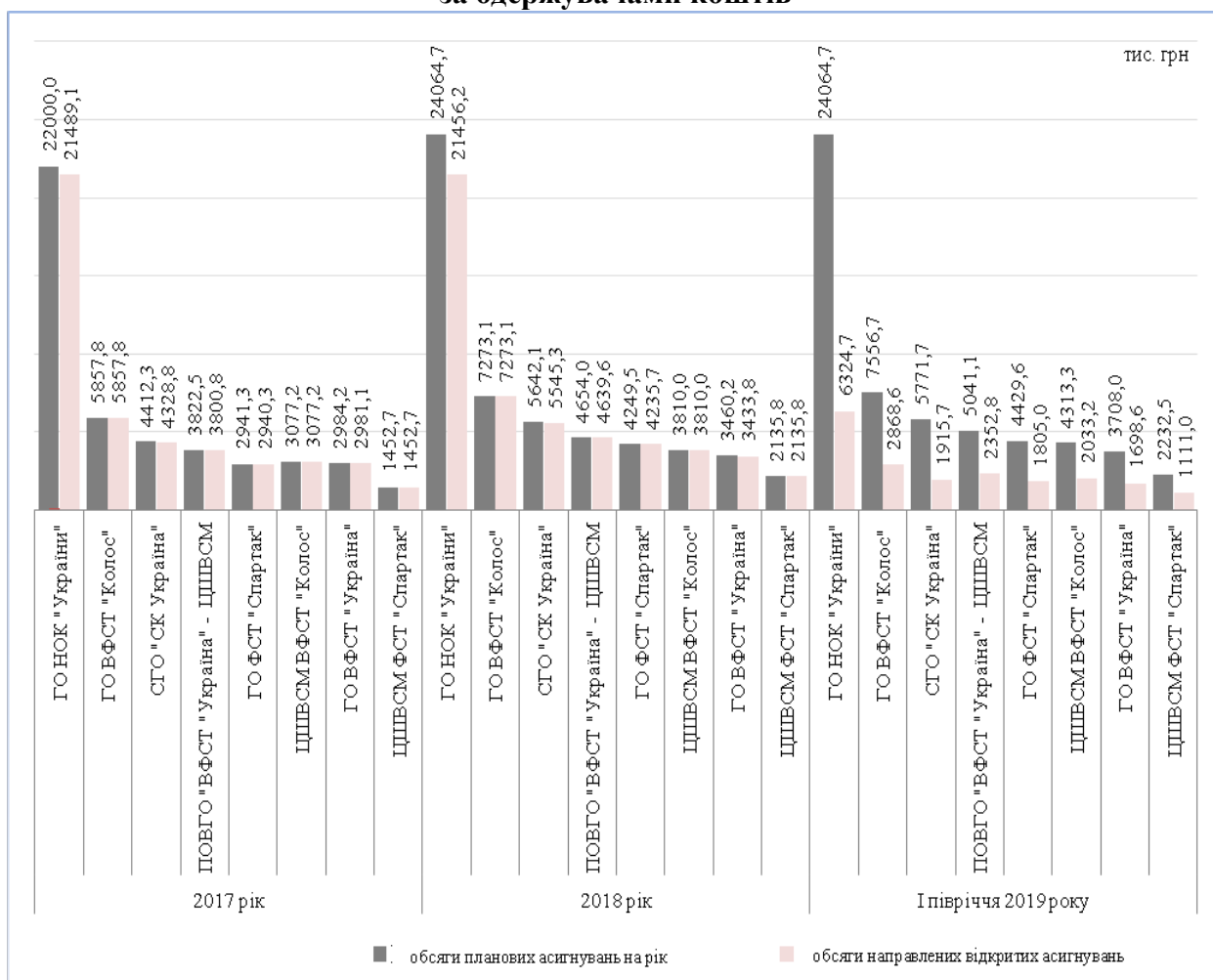
Крім того аудитом встановлено, що Мінмолодьспорт не погоджує та/або не затверджує структуру та штатну чисельність зазначених організацій. Порядками використання бюджетних коштів № 163 і № 294 та іншими нормативними актами такі вимоги для громадських організацій не визначені. Як наслідок, відсутній контроль за формуванням, узгодженням структури та штатної чисельності у таких організаціях, видатки яких на утримання забезпечуються за рахунок бюджетної програми, що створює ризики залучення бюджетних ресурсів на фонд оплати праці понад необхідну потребу на цю мету.

Аудитом встановлено, що обсяги потреби у бюджетних коштах на **реалізацію завдань бюджетної програми** задекларували на 2017 рік: ГО ВФСТ "Україна" – **2,7 відс.** (50 тис. грн), при цьому інша частка потреби в таких коштах – 97,3 відс. (1 828,7 тис. грн) визначена на видатки із забезпечення власного утримання (оплата праці, комунальні платежі, придбання послуг (крім комунальних), малоцінних предметів, відрядження); ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – **4 відс.** (86,9 тис. грн); інші 96 відс. (2 084,7 тис. грн) на забезпечення власного утримання; ГО ФСТ "Спартак" – **10,1 відс.** (194,5 тис. грн), інші 89,9 відс. (1 739,6 тис. грн) на забезпечення власного утримання; ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ – **11,3 відс.** (314,4 тис. грн), інші 88,7 відс. (2 479,3 тис. грн) на забезпечення власного утримання; ГО ВФСТ "Колос" – **34,2 відс.** (1 479,4 тис. грн), інші 65,8 відс. (2 846 тис. грн) на забезпечення власного утримання; ЦШВСМ ФСТ "Спартак" – **40,2 відс.** (490 тис. грн), інші 59,8 відс. (727,7 тис. грн) на забезпечення власного утримання.

Отже, заплановані в таких пропорціях обсяги потреби на утримання вказаних спортивних громадських організацій свідчать про відсутність визначення Мінмолодьспортом пріоритетів напрямів фінансування за рахунок бюджетних коштів, комплексного бачення реалізації цієї бюджетної програми.

Обсяги планових та направлених відкритих асигнувань на здійснення видатків за бюджетною програмою 3401280 у 2017–2018 роках та першому півріччі 2019 року за одержувачами коштів наведені в діаграмі 1.

Діаграма 1. Обсяги планових та направлених відкритих асигнувань на здійснення витатків за КПКВК 3401280 у 2017–2018 роках та першому півріччі 2019 року за одержувачами коштів

Отже, дані діаграми 1 свідчать, що найбільший обсяг бюджетних асигнувань упродовж 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року спрямовано ГО НОК України на загальну суму 70 129,4 тис. грн, що становить 44,1 відс. загального розміру всіх бюджетних асигнувань, виділених громадським організаціям фізкультурно-спортивного спрямування. Решта одержувачів мали незначні обсяги бюджетних асигнувань, які коливалися від 5 821 тис. грн до 20 687,6 тис. гривень.

Під час аудиту встановлено, що статутна діяльність ГО НОК України забезпечувалася за рахунок коштів державного бюджету (КПКВК 3401280 та КПКВК 3401320 "Підготовка і участь національних збірних команд в Олімпійських, Юнацьких Олімпійських, Всесвітніх та Європейських іграх") та власних доходів. Частка бюджетних коштів від загального обсягу отриманих фінансових ресурсів у 2017 році становила 47,2 відс. (з них за КПКВК 3401280 – 34,2 відс.), у 2018 році – 58,1 відс. (з них за КПКВК 3401280 – 24,6 відс.), за перше півріччя 2019 року – 51,8 відс. (з них за КПКВК 3401280 – 18,9 відсотка). Детальна інформація наведена у табл. 2.

Таблиця 2

Джерела фінансування ГО НОК України

(тис. грн)

№ рахунка	Код валюти	2017 рік				2018 рік				2019 рік			
		дохід		залишок на 31.12.17	залишок на 01.01.18	дохід		залишок на 31.12.18	залишок на 01.01.19	дохід		залишок на 30.06.19	
		на 01.01.17	сума			частка	сума			частка	сума		частка
КПКВК 3401280													
35232032011587	980	0	21489,1	34,2	0	0	21456,2	24,6	0	0	6324,7	18,9	3640,0
КПКВК 3401320													
35236005011587	980	0	8177,6	13,0	0	0	29198,8	33,5	0	0	11035,4	32,9	8511,3
АТ "Укрексімбанк" (громадські кошти)													
26006012820116	980	16931,1			1441,8	1441,8			1867,1	1867,1			115,0
26006012820116	840	1338,0			8004,4	8004,4			3946,5	3946,5			1445,6
26006012820116	978	0,2			64,4	64,4			34,0	34,0			79,5
26006012820116	826	19,2			21,7	21,7			20,2	20,2			19,1
26006012820116	756	26,0	33091,4	52,7	28,1	28,1	36517,5	41,9	13,6	13,6	16164,5	48,2	12,9
Депозитні рахунки	840	32730,1			34107,0	34107,0			39638,4	39638,4			39535,5
Картковий	980	144,0			147,0	147,0			119,1	119,1			2146,7
Всього (громадські кошти):		51188,5			43814,5	43814,5			45638,9	45638,9			43354,2
РАЗОМ		62758,1			x	x	87172,4		x	x	33524,6		x

Як свідчать дані табл. 2, найбільший за обсягом одержувач бюджетних коштів за бюджетною програмою за КПКВК 3401280 – ГО НОК України отримує кошти державного бюджету за двома бюджетними програмами і має власні надходження.

При цьому за результатами проведених в рамках цього аудиту контрольних заходів у СГО "СК України", ГО ВФСТ "Колос", ЦШВСМ ВФСТ "Колос" встановлено, що в цілому визначена ними потреба в коштах бюджетної програми на 2017–2019 роки у загальному обсязі 44 807,4 тис. грн (2017 рік – 10 440,5 тис. грн, 2018 рік – 16 725,1 тис. грн, 2019 рік – 17 641,7 тис. грн), яка включена Мінмолодьспортом до відповідного бюджетного запиту, завищена на 17 відс., або **на 7 282,3 тис. гривень**⁷. Отже, визначення недостовірних обсягів бюджетних коштів при плануванні бюджетних показників є порушенням пункту 1.14 розділу I Інструкції з підготовки бюджетних запитів, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2012 № 687, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.06.2012 за № 1057/21369 (далі – Інструкція 687), та відповідно до пункту 3 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

➤ Встановлено, що громадськими організаціями фізкультурно-спортивного спрямування (СГО "СК України", ГО ВФСТ "Колос", ЦШВСМ ВФСТ "Колос") до бюджетної пропозиції за бюджетною програмою включено фонд оплати праці за усіма штатними одиницями, затвердженими у штатному розписі. Так, на планові 2017, 2018, 2019 роки потреба в коштах бюджетної програми на цю мету визначена в загальному обсязі 18 051,2 тис. грн (на 2017 рік – 4 246,6 тис. грн, на 2018 рік – 6 545,4 тис. грн, на 2019 рік – 7 259,2 тис. гривень).

Під час контрольного заходу встановлено, що окремі громадські організації фізкультурно-спортивного спрямування, ігноруючи вимоги пункту 4 частини третьої статті 50 Закону України 05.07.2012 № 5067-VI

⁷ У тому числі: СГО "СК України" – на 1 082 тис. грн, ГО ВФСТ "Колос" – на 3 357 тис. грн, ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – на 2 843,3 тис. гривень.

"Про зайнятість населення", не сприяли вирішенню власних кадрових питань щодо заміщення вакантних посад шляхом подання територіальним органам центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, інформації про попит на робочу силу (вакансії).

Довідково. Подання до центру зайнятості такої інформації у формі № 3-ПН "Інформація про попит на робочу силу (вакансії)", затвердженій наказом Мінсоцполітики від 31.05.2013 № 316, сприяє збільшенню пропозицій роботи для громадян та реалізації їх прав на працю та соціальний захист. Інформація щодо попиту на робочу силу (вакансії) уточнюється центром зайнятості не менше ніж двічі на місяць.

Так, у трьох громадських організаціях фізкультурно-спортивного спрямування щорічно значилися вакантними 30 штатних посад (ГО ВФСТ "Колос" – 15, ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – 10, СГО "СК України" – 5), заходи із заміщення вакантних посад не забезпечувалися починаючи з 2013 року. Визначений ними та включений до бюджетних пропозицій фонд оплати праці на 2017, 2018, 2019 роки становив 5 628,4 тис. грн⁸, або 31,2 відс. загального фонду (ГО ВФСТ "Колос" – 2 737,2 тис. грн⁹, або 36,5 відс., ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – 2 004,3 тис. грн¹⁰, або 25,4 відс., СГО "СК України" – 886,9 тис. грн¹¹, або 25,1 відсотка). Крім того, на фонд заробітної плати також нараховано потребу в бюджетних коштах у сумі 1 238,2 тис. грн на сплату єдиного соціального внеску.

Отже, громадськими організаціями у бюджетних пропозиціях на 2017–2019 роки до видатків на оплату праці (із нарахуваннями ЄСВ) постійно включалися кошти за вакантні посади на загальну суму 6 866,6 тис. грн (на 2017 рік – 2 029,6 тис. грн¹², на 2018 рік – 2 478,4 тис. грн¹³, на 2019 рік – 2 358,6 тис. грн¹⁴), що є завищенням потреби. Недостовірне планування бюджетних показників є порушенням пункту 1.14 розділу I Інструкції 687 та відповідно до пункту 3 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Наприклад, штатним розписом ГО ВФСТ "Колос" на 2016 рік затверджено штат у кількості 37 одиниць. На дату формування бюджетної пропозиції до проекту державного бюджету на 2017 рік рахувалися 15 вакантних посад, що не заміщувалися з 2013 року. Інформація про попит на робочу силу (вакансії) до органу, що реалізує державну політику у

⁸ В тому числі: на 2017 рік – 6 663,6 тис. грн, на 2018 рік – 2 031,5 тис. грн, на 2019 рік – 1 933,3 тис. гривень.

⁹ В тому числі: на 2017 рік – 625,8 тис. грн, на 2018 рік – 972,8 тис. грн, на 2019 рік – 1138,6 тис. гривень.

¹⁰ В тому числі: на 2017 рік – 619,6 тис. грн, на 2018 рік – 590 тис. грн, на 2019 рік – 794,7 тис. гривень.

¹¹ В тому числі: на 2017 рік – 418,2 тис. грн, на 2018 рік – 468,7 тис. гривень.

¹² В тому числі: ГО ВФСТ "Колос" – 763,5 тис. грн, ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – 755,9 тис. грн, СГО "СК України" – 510,2 тис. гривень.

¹³ В тому числі: ГО ВФСТ "Колос" – 1 186,8 тис. грн, ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – 719,8 тис. грн, СГО "СК України" – 571,8 тис. гривень.

¹⁴ В тому числі: ГО ВФСТ "Колос" – 1 389,1 тис. грн, ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – 969,5 тис. гривень.

сфері зайнятості населення та трудової міграції, не подавалася. Загальна потреба в коштах на фонд оплати праці визначена **в обсязі 1 873,6 тис. грн** та розрахована за 36 із 37 затверджених у штатному розписі одиниць, тобто потреба в коштах на фонд оплати праці не заявлена на одну із 15 вакантних посад.

До розрахунку фонду оплати праці на 2017 рік ГО ВФСТ "Колос" також враховано потребу в коштах на забезпечення видатків на оплату праці **за 14 вакантними посадами, на загальну суму 625,8 тис. гривень**¹⁵, заклавши при цьому значні резерви вільних коштів та ризики щодо неефективного розпорядження ними.

Такий підхід став щорічною практикою ГО ВФСТ "Колос" при визначенні фонду оплати праці до бюджетної пропозиції на відповідний рік. Так, на забезпечення у 2018 році видатків на оплату праці за **15 вакантними посадами заявлено про потребу в бюджетних коштах на загальну суму 972,8 тис. грн**¹⁶, а на забезпечення оплати праці за **16 вакантними посадами у 2019 році заявлено потребу на загальну суму 1 138,6 тис. гривень**¹⁷.

Усього за наслідками включення ГО ВФСТ "Колос" до розрахунку потреби в коштах бюджетної програми фонду оплати праці за вакантними посадами, заміщення яких не забезпечувалося з 2013 року, разом із нарахуваннями на заробітну плату ЄСВ, заявлена потреба в коштах державного бюджету на 2017–2019 роки **завищена на загальну суму 3 339,4 тис. грн** (в тому числі потребу в коштах на 2017 рік завищено на 763,5 тис. грн, 2018 рік – на 1 186,8 тис. грн, 2019 рік – на 1 389,1 тис. грн), **частка якої у структурі загального фонду оплати праці із нарахуваннями становила 36,5 відсотка. Недостовірне планування бюджетних показників є порушенням пункту 1.14 розділу I Інструкції 687 та відповідно до пункту 3 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

➤ ГО ВФСТ "Колос" у бюджетній пропозиції на 2017–2019 роки заявила про потребу на видатки з оплати послуг з водопостачання та водовідведення на загальну суму 17,6 тис. грн (у тому числі: на 2017 рік – 5,6 тис. грн, на 2018 рік – 6,3 тис. грн, на 2019 рік – 5,7 тис. грн), яка є необґрунтованою за фактом відсутності укладеного відповідного договору з надавачем таких послуг.

¹⁵ В тому числі: 450,8 тис. грн – фонд посадових окладів; 126,8 тис. грн – фонд надбавок за складність і напруженість у роботі; 5,3 тис. грн – фонд надбавок за класність водіям; 5,3 тис. грн – фонд доплат за ненормований робочий день та 37,6 тис. грн – фонд матеріальної допомоги на оздоровлення.

¹⁶ В тому числі: 627,7 тис. грн – фонд посадових окладів; 256,2 тис. грн – фонд надбавок за складність і напруженість у роботі; 10,7 тис. грн – фонд надбавок за класність водіям; 6,7 тис. грн – фонд доплат за ненормований робочий день; 19,1 тис. грн – фонд премій та 52,3 тис. грн – фонд матеріальної допомоги на оздоровлення.

¹⁷ В тому числі: 730,1 тис. грн – фонд посадових окладів; 301,8 тис. грн – фонд надбавок за складність і напруженість у роботі; 11,7 тис. грн – фонд надбавок за класність водіям; 7,3 тис. грн – фонд доплат за ненормований робочий день; 26,8 тис. грн – фонд премій та 60,8 тис. грн – фонд матеріальної допомоги на оздоровлення.

Недостовірне планування бюджетних показників є порушенням пункту 1.14 розділу I Інструкції 687 та відповідно до пункту 3 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

➤ Заявлена ЦШВСМ ВФСТ "Колос" у бюджетних пропозиціях на 2017–2019 роки потреба в бюджетних коштах на видатки з орендної плати без документального підтвердження права користування частиною площі приміщення ГО ВФСТ "Колос" (договори оренди/суборенди не уклалися) є необґрунтованою на загальну суму 398,1 тис. грн (в тому числі: на 2017 рік – 75 тис. грн, на 2018 рік – 80,4 тис. грн, на 2019 рік – 242,7 тис. гривень). Необґрунтоване планування бюджетних показників є порушенням пункту 2.1 розділу II Інструкції 687 та відповідно до пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Отже, недостатня організація Мінмолодьспортом внутрішнього контролю за підготовкою громадськими організаціями фізкультурно-спортивного спрямування бюджетних пропозицій за КПКВК 3401280 на відповідний рік призвела до завищення показників у бюджетних запитах таких організацій на загальну суму 7 282,3 тис. гривень, що є порушенням пункту 1.14 розділу I та пункту 2.1 розділу II Інструкції 687 і відповідно до пунктів 3, 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Враховуючи отримання ГО НОК України бюджетних асигнувань за двома бюджетними програмами, а також спрямування коштів іншим громадським об'єднанням, які належать до виконавців бюджетної програми 3401280, на фактичне їх утримання, а не на організацію і проведення фізкультурно-спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів, як це визначено завданнями та напрямками бюджетної програми, свідчить про неефективність бюджетної програми 3401280.

2.2. Аналіз доведених Мінмолодьспортом асигнувань, затверджених планів використання бюджетних коштів та обґрунтувань до них

Встановлені бюджетні призначення за бюджетною програмою 3401280 доводилися до Мінмолодьспорту відповідними лімітними довідками про бюджетні асигнування.

Як встановлено аудитом, бюджетні асигнування на 2017 рік за бюджетною програмою 3401280 встановлені в обсязі 46 548 тис. грн, що становить 115,6 відс. потреби в межах граничного обсягу видатків (40 265,3 тис. грн), або 94,5 відс. загальної потреби в коштах, із урахуванням необхідної додаткової потреби в них (49 269,5 тис. гривень). Встановлений обсяг асигнувань частково – на 69,8 відс. (6 282,8 тис. грн) забезпечив додаткову потребу в коштах (9 004,2 тис. гривень).

На 2018 та 2019 роки асигнування встановлені відповідно до потреби в межах визначеного Мінмолодьспортом граничного обсягу видатків (на 2018 рік – 55 289,4 тис. грн, на 2019 рік – 57 117,6 тис. гривень).

Під час аудиту проведено аналіз розподілу між одержувачами коштів на 2017 рік бюджетних асигнувань (6 282,8 тис. грн), які доведені понад граничний

обсяг, та встановлено, що 59,3 відс., або 3 724,8 тис. грн з них, розподілені на видатки з оплати праці та нарахувань на неї. В той же час такий розподіл між одержувачами бюджетних коштів був нерівномірним і становив від 17,2 до 56,1 відс. при середньому показнику 33,3 відсотка.

Так, наприклад, найбільшу частку таких асигнувань – 56,1 відс. (468,6 тис. грн) доведено СГО "СК України", найменшу – 17,2 відс. (125 тис. грн) ЦШВСМ ФСТ "Спартак". Разом з тим **значні** їх обсяги у натуральному виразі доведені ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ – 877,3 тис. грн (з часткою 31,8 відс.), ГО ВФСТ "Колос" – 727,5 тис. грн (з часткою 31,8 відс.), **незначні** – ЦШВСМ ФСТ "Спартак" – 125 тис. грн (з часткою 17,2 відс.), ГО ФСТ "Спартак" – 282 тис. грн (з часткою 25 відс.) та іншим.

Як встановлено аудитом, розподіл асигнувань на видатки з оплати праці та нарахувань на неї проведений **без отримання від одержувачів коштів відповідних уточнюючих обґрунтувань та розрахунків**. Наявність наданих одержувачами коштів уточнюючих **обґрунтувань та розрахунків додаткової потреби на оплату праці Мінмолодьспортом не підтверджена**.

За поясненням Мінмолодьспорту: *"Мінмолодьспортом спільно з Мінфіном в робочому порядку була проаналізована сума збільшення видатків, порівняно з бюджетним запитом на 2017 рік, та з'ясовано, що видатки за бюджетною програмою збільшені на суму 6282,8 тис. грн, в тому числі на заробітну плату з нарахуваннями, у зв'язку зі збільшенням соціальних стандартів, а саме підвищення ставки першого тарифного розряду, мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму на суму 3 724,8 тис. грн, а також на проведення заходів календарних планів громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування на 2017 рік на суму 2 558 тис. грн, з частковим урахуванням додаткової потреби в коштах, яка не була врахована в граничному обсязі видатків за бюджетною програмою при складанні бюджетного запиту на 2017 рік"*.

Отже, розподіл асигнувань на видатки з оплати праці та нарахувань на неї у сумі 3 724,8 тис. грн свідчить про непрозоре управління бюджетними коштами.

Водночас із загальної суми бюджетних асигнувань (6 282,8 тис. грн), які доведені понад граничний обсяг, 40,7 відс., або 2558 тис., розподілені між громадськими організаціями фізкультурно-спортивно спрямування на проведення заходів календарних планів.

Аудитом встановлено, що із загальної суми бюджетних асигнувань (2 558 тис. грн) **89,8 відс., або 2 296,3 тис. грн.,** розподілені на покриття додаткової потреби в коштах, яка не була забезпечена **граничними обсягами видатків щодо чотирьох одержувачів коштів**, що покрило загальний дефіцит (9 004,2 тис. грн) **лише на 25,5 відсотка**. Разом з тим частка покриття дефіциту організацій є нерівномірною і становила від 14,3 до 100 відс., а саме, додаткова потреба ГО ВФСТ "Колос" в коштах за розподілом додаткових бюджетних асигнувань забезпечена на 14,3 відс. (необхідна додаткова потреба – 5 615,8 тис. грн, виділено – 804,9 тис. грн.), ГО ФСТ "Спартак" – на 29,2 відс.

(необхідна додаткова потреба – 2 482,2 тис. грн, виділено – 725,2 тис. грн), ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – на 69,3 відс. (додаткова потреба – 456,5 тис. грн, виділено – 316,5 тис. грн), ГО ВФСТ "Україна" – на 100 відс. (потреба/виділено – 449,7 тис. гривень).

Інша частина бюджетних асигнувань (на проведення заходів календарних планів) – **261,7 тис. грн** розподілена та доведена трьом одержувачам коштів (ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ – 151,5 тис. грн, ЦШВСМ ФСТ "Спартак" – 110 тис. грн, СГО "СК України" – 0,2 тис. грн) без визначеної потреби. **Отже, Мінмолодьспортом доведено до вказаних одержувачів бюджетних коштів 261,7 тис. грн бюджетних асигнувань за відсутності заявленої ними потреби в коштах.**

Довідково. Мінмолодьспортом повідомлено: "Враховуючи те, що додатковий запит на проведення заходів згідно календарних планів громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування на 2017 рік за бюджетною програмою КПКВК 3401280 "Фінансова підтримка громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування" складав 9004,2 тис. грн по чотирьох громадських організаціях фізкультурно-спортивного спрямування (Громадська організація фізкультурно-спортивне товариство "Спартак", Громадська організація Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство "Україна", Громадська організація Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство "Колос", Центральна школа вищої спортивної майстерності ВФСТ "Колос"), а доведено розписом державного бюджету – 2 558 тис. грн, тому в робочому порядку спільно з громадськими організаціями фізкультурно-спортивного спрямування були проаналізовані середні витрати на проведення заходів, плани підготовки спортсменів, проекти календарних планів на 2017 рік, а також враховано збільшення учнів постійного та змінного складів шкіл".

Надана Мінмолодьспортом під час контрольного заходу інформація документально не підтверджена (листування, протоколи, обґрунтування потреби із розрахунками тощо відсутні). **Отже, прийняті головним розпорядником бюджетних коштів управлінські рішення щодо розподілу та доведення окремим одержувачам бюджетних коштів бюджетних асигнувань у розмірі 261,7 тис. грн на видатки, потреба в яких в бюджетних пропозиціях до бюджетного запиту на 2017 рік не заявлялася та не обґрунтовувалася, є порушенням вимог пункту 2.1 розділу II Інструкції 687 та відповідно до пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

3. ОЦІНКА ТА АУДИТ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ МІНМОЛОДЬСПОРТУ НА ФІНАНСОВУ ПІДТРИМКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО СПРЯМУВАННЯ

3.1. Аналіз видатків, здійснених в рамках бюджетної програми

Механізм використання коштів у 2017–2018 роках та за перше півріччя 2019 року, передбачених у державному бюджеті за програмою "Фінансова підтримка громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування", визначено Порядками № 294 та № 163.

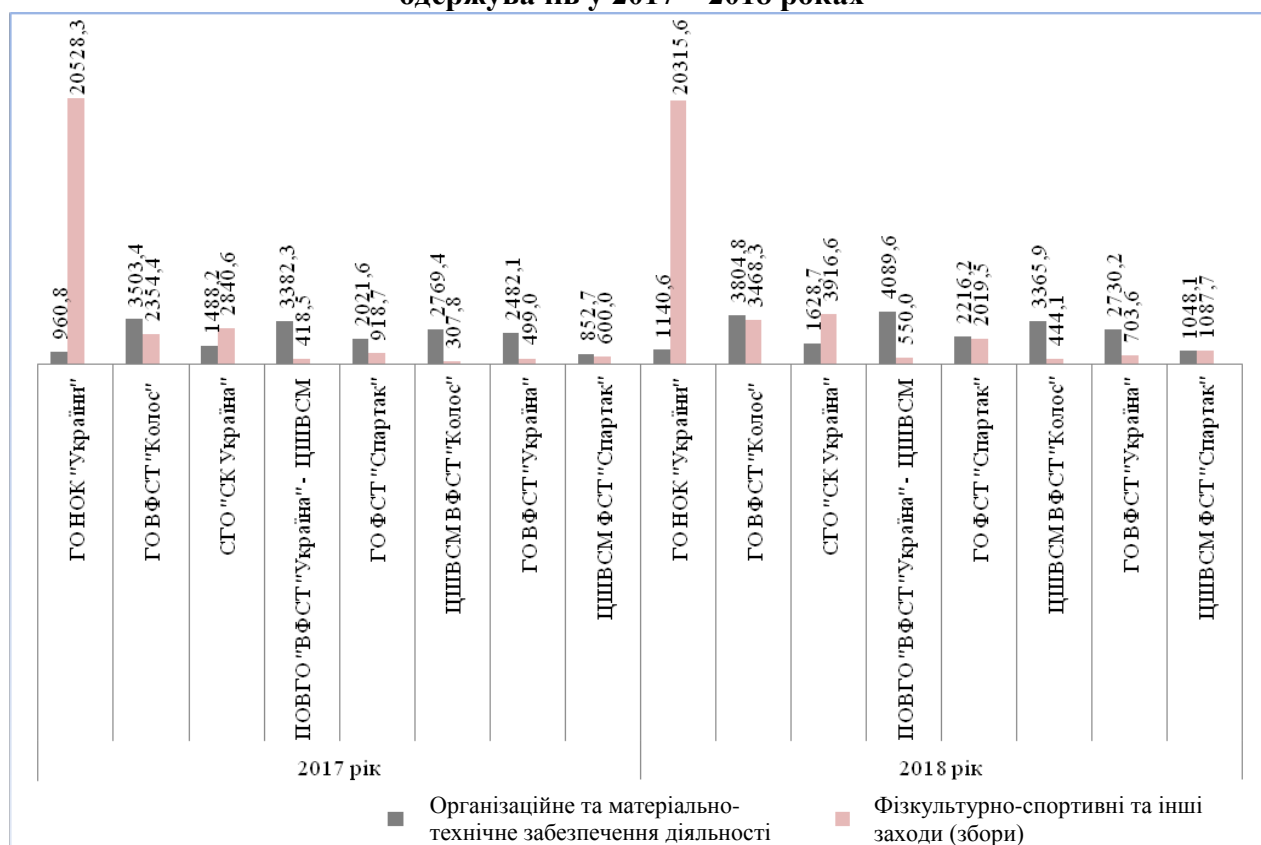
Пунктом 2 Порядку № 163 визначено напрями спрямування бюджетних коштів Всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариством "Колос" агропромислового комплексу.

Згідно з пунктом 3 Порядку № 294 визначено напрями використання бюджетних коштів на організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності центральних рад всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств "Україна" і "Спартак", центральних шкіл вищої спортивної майстерності таких товариств, а також Національного олімпійського комітету та Спортивного комітету України.

Витрати бюджетних коштів громадськими організаціями фізкультурно-спортивного спрямування в цілому впродовж 2017–2018 років становили 98 457,3 тис. грн, у тому числі: на організаційне та матеріально-технічне забезпечення своєї діяльності – 37 484,6 тис. грн, на фізкультурно-спортивні, організаційно-методичні заходи, навчально-тренувальні збори та інше – 60 972,7 тис. гривень.

Витрати бюджетних коштів упродовж 2017–2018 років за напрямками спрямування в розрізі одержувачів наведені в діаграмі 2.

Діаграма 2. Витрати бюджетних коштів за напрямками спрямування в розрізі одержувачів у 2017 – 2018 роках

Як наводилося вище, найбільший обсяг бюджетних призначень за бюджетною програмою "Фінансова підтримка громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування" протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року встановлено для ГО НОК України, а саме 70 129,4 тис. гривень. Всеукраїнському фізкультурно-спортивному товариству

(у тому числі центральним школам) передбачалося, зокрема: "Колос" – 31 888,1 тис. грн, "Україна" – 23 670 тис. грн, "Спартак" – 17 441,4 тис. грн; СГО "СК України" – 15 826,1 тис. гривень.

Як свідчить діаграма, із загальної суми фінансування видатки на фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи ГО НОК України та СГО "СК України" становили в середньому 95,1 та 68,1 відс. відповідно, в інших одержувачів коштів не перевищували 47 відсотків.

Від 53,9 до 89,2 відс. фінансування направлено Всеукраїнському фізкультурно-спортивному товариству (у тому числі центральним школам) "Колос", "Україна", "Спартак" на власне утримання, чим **не забезпечено мету бюджетної програми стосовно державної підтримки розвитку громадського руху у сфері фізичної культури і спорту, як наслідок, кошти у сумі 32 266,3 тис. грн використані непродуктивно.**

За показниками зведених звітів про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2д) за КПКВК 3401280 обсяги надходжень та касових видатків:

– за 2017 рік становили 98,7 відс. затверджених видатків на відповідний рік (затверджено – 46 548 тис. грн, надходження та касові видатки – 45 927,8 тис. грн). **Обсяг неосвоєних відкритих асигнувань становив 620,2 тис. грн**, які в кінці бюджетного року повернено до державного бюджету;

– за 2018 рік – 95 відс. затверджених видатків на відповідний рік (затверджено – 55289,4 тис. грн, надходження та касові видатки – 52529,5 тис. грн). **Обсяг неосвоєних відкритих асигнувань становив 2 759,9 тис. грн**, і в кінці бюджетного року повернено до державного бюджету.

Обсяги надходжень коштів бюджетної програми за січень-червень 2019 року становив 20109,7 тис. грн, або 35,2 відс. плану на рік (57117,6 тис. грн) і 75,4 відс. плану на січень-червень (26 666,5 тис. грн), видатки – 20 103 тис. грн або 100 відс. надходжень за січень-червень (показники відображені за поточними видатками (КЕКВ 2610).

Заборгованість за коштами бюджетної програми відсутня (дані форми № 7д за 2017, 2018 роки та перше півріччя 2019 року).

При цьому загальний обсяг неосвоєних у 2017 році бюджетних асигнувань становить **620,2 тис. грн**, з них: **510,9 тис. грн** (82,4 відс) виділені ГО НОК України; 83,5 тис. грн – СГО "СК України"; 21,7 тис. грн – ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ"; 3,1 тис. грн – ГО ВФСТ "Україна" та 1 тис. грн – ГО ФСТ "Спартак".

Загальний обсяг неосвоєних у 2018 році бюджетних асигнувань становив **2 759,9 тис. грн**, з них: **2608,5 тис. грн (94,5 відс.)** виділені ГО НОК України; 96,8 тис. грн – СГО "СК України", 26,4 тис. грн – ГО ВФСТ "Україна", 14,4 тис. грн – ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ" та 13,8 тис. грн – ГО ФСТ "Спартак".

Загальний обсяг неосвоєних коштів на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою 3401280 (проведення фізкультурно-спортивних, організаційно-методичних, навчально-тренувальних та інших

заходів), протягом 2017–2018 років становив 3 380,1 тис. грн, що свідчить про неефективне управління бюджетними коштами та недостатню організацію головним розпорядником бюджетних коштів внутрішнього контролю за дотриманням одержувачами коштів бюджетного законодавства, організації підрозділу внутрішнього аудиту з питань проведення оцінки ефективного функціонування системи внутрішнього контролю, планування і виконання бюджетних програм, результатів їх виконання, управління бюджетними коштами.

3.2. Аналіз виконання показників паспорта бюджетної програми 3401280

Протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року Мінмолодьспортом та Мінфіном затверджувалися (погоджувалися) відповідними наказами паспорта бюджетної програми 3401280, метою якої є державна підтримка розвитку громадського руху у сфері фізичної культури та спорту.

Всупереч статті 20 Бюджетного кодексу України у 2017 році паспорт бюджетної програми 3401280 затверджено наказом Мінмолодьспорту та Мінфіну від 16.02.2017 № 654/228 з порушенням граничних термінів на два дні, що відповідно до пункту 17 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Упродовж 2017–2018 років Мінмолодьспортом не забезпечено виконання усіх запланованих показників бюджетної програми, зокрема, у 2017 році із 126 показників, передбачених у паспорті, фактично виконано 53 (42 відс.), у 2018 році із 127 показників – 50 (39,4 відсотка).

До того ж, всупереч пункту 6 Розділу III "Вимоги до складання звіту про виконання паспорта бюджетної програми"¹⁸ у звітах не наведені окремі пояснення щодо показників з відхиленнями, зокрема у 2017 році загалом відсутні пояснення за показниками якості, у 2018 році на кожну групу показників, зокрема затрат, продукту, ефективності, якості, надано загальне пояснення.

Пунктом 6 Наказу № 1536 встановлено, що результативні показники визначаються у тому числі з урахуванням фактично досягнутих показників у попередніх бюджетних періодах, в той же час Мінмолодьспортом фактичне виконання показників при затвердженні паспорта бюджетної програми не враховувалося.

Так, ЦШВСМ ВФСТ "Колос" упродовж 2017–2019 років не враховувалося фактичне виконання показника продукту "кількість людино-днів проведення навчально-тренувальних зборів ЦШВСМ ВФСТ "Колос", од.", зокрема, при фактичному показнику за звітний 2016 рік в обсязі 2268 од. до паспорта бюджетної програм на 2017 рік включено 1022 од., що у два рази, або на 1246 од., менше досягнутого фактичного показника за попередній

¹⁸ Правила складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затвержені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2002 № 1098 "Про паспорти бюджетних програм".

бюджетний період. Аналогічно, такий показник у паспортах бюджетної програми на 2018, 2019 роки занижений на 1405 од. та 2513 од. відповідно.

Показник ефективності ГО НОК України "середні витрати на виготовлення одного відеоролика, що висвітлює розвиток олімпійського руху та популяризує олімпійські види спорту в Україні, грн" **не коригувався**, зокрема при незмінному плановому визначенні протягом 2017–2019 років у сумі 65 тис. грн, у 2017 році фактично виконаний на 20,5 тис. грн, у 2018 році на 52 тис. гривень.

У 2018 році показник якості ГО ВФСТ "Колос" "кількість підготовлених спортсменів масових розрядів ГО ВФСТ "Колос", чол." фактично майже у п'ять разів перевищує план (план 1594, факт 8366), проте у 2019 році **не змінився** і затверджений на рівні 2018 року (план 1613 осіб).

Усупереч пункту 6 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України Мінмолодьспортом **не забезпечено** підтвердження результативних показників бюджетної програми офіційною державною статистичною, фінансовою та іншою звітністю, даними бухгалтерського, статистичного та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, а саме:

– до паспортів бюджетної програми 3401280 на 2017, 2018, 2019 роки включено показник затрат "кількість центральних рад ГО ВФСТ "Колос", яким надається фінансова підтримка з державного бюджету". Однак існування у громадській організації органу, як центральна рада, установчими документами в ході аудиту не підтверджено, натомість вищим керівним органом товариства згідно з його статутом є Президія;

– згідно зі звітами про виконання паспорта бюджетної програми за 2017 та 2018 роки показник затрат "кількість навчально-тренувальних зборів для спортсменів ГО ВФСТ "Колос", од." відповідає запланованій кількості, зокрема 23 та 24 відповідно.

Аудитом встановлено, що фактично навчально-тренувальних зборів проведено **більше**, зокрема у 2017 році – 36 та у 2018 році – 38;

– враховуючи середньоспискову кількість працівників ГО ВФСТ "Колос" (у 2017 році – 25 чол., у 2018 році – 21 чол., за перше півріччя 2019 року – 19 чол.), розрахована середньомісячна заробітна плата на одного працівника становила у 2017 році 8,2 тис. грн (2 470 тис. грн/25 чол./12 міс.), у 2018 році 10,4 тис. грн (2 626,2 тис. грн/21 чол./12 міс.), за перше півріччя 2019 року 10,3 тис. грн (1 177,3 тис. грн/19 чол./6 міс.).

ГО ВФСТ "Колос", подаючи щорічно до Мінмолодьспорту звіт про виконання паспорта бюджетної програми, звітувало на рівні показників, затверджених у паспорті на 2017, 2018 роки (за 2017 рік – 5,6 тис. грн, за 2018 рік – 5,9 тис. грн), які **не відповідали** фактичному стану справ, і як наслідок, занижені на 2,6 тис. грн та на 4,5 тис. грн відповідно;

– у 2017 році невиконання показника затрат "середньорічна кількість учнів змінного складу ЦШВСМ ВФСТ "Колос" пояснюється "відрахуванням учнів протягом року та проведенням змін до плану комплектування", в той же час у 2017 році зміни до плану комплектування **не вносились**;

– у 2018 році невиконання показника "середні витрати на 1 людину-день участі учнів ЦШВСМ ВФСТ "Колос" в навчально-тренувальних зборах" пояснюється "змінами плану комплектування", проте у 2018 році план комплектування ЦШВСМ ВФСТ "Колос" **не змінювався**;

– згідно з паспортом бюджетної програми на 2019 рік джерелом інформації показників затрат "середньорічна кількість учнів постійного складу ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – 68 осіб та "середньорічна кількість учнів змінного складу ЦШВСМ ВФСТ "Колос" – 34 особи є план комплектування, в той же час затверджений¹⁹ план комплектування ЦШВСМ ВФСТ "Колос" на 2019 рік містить **іншу кількість** спортсменів, зокрема постійного складу 60 осіб, змінного складу 28 осіб.

Враховуючи зазначене, всупереч вимогам абзацу першого пункту 6 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України Мінмолодьспортом внесено недостовірні дані до звітів про виконання паспорта бюджетної програми, що згідно з **пунктом 36 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

Серед напрямів використання бюджетних коштів, затверджених паспортом бюджетної програми 3401280 на 2017, 2018, 2019 роки, два з них містять зведені обсяги фінансування для різних товариств та шкіл громадських об'єднань "Україна" і "Спартак", а саме:

– організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності центральних рад всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств "Україна" і "Спартак", організація і проведення масових фізкультурно-спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів;

– забезпечення діяльності центральних шкіл вищої спортивної майстерності всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств "Україна" і "Спартак".

В той же час об'єднання різних товариств та шкіл в один напрям використання бюджетних коштів **не дає можливості здійснити оцінку ефективності бюджетної програми**, як це визначено частиною шостою статті 20 Бюджетного кодексу України.

За паспортом бюджетної програми у 2017–2018 роках СГО "СК України" мав реалізовувати три напрями за відповідно встановленими обсягами їх фінансування. Стан виконання СГО "СК України" у 2017–2018 роках показників паспорта бюджетної програми 3401280 наведено в табл. 3.

Таблиця 3

**Виконання СГО "СК України" у 2017, 2018 роках показників
паспорта бюджетної програми 3401280**

(тис. грн)

Напрямок використання бюджетних коштів	2017 р.			2018 р.		
	План	Факт	Різниця	План	Факт	Різниця
Організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Спортивного комітету України	1543,5	1488,2	-55,3	1670,2	1628,7	-41,5
Проведення Спортивним комітетом України заходів з розвитку неолімпійського спорту та популяризації неолімпійських видів спорту в Україні та забезпечення участі представників Спортивного комітету України у таких заходах міжнародного рівня, що проводяться за кордоном	768,8	552,1	-216,7	1421,9	1429,2	+7,3

¹⁹ Директором ЦШВСМ ВФСТ "Колос" Апаїчевим О. В. та погоджений першим заступником Міністра Гоцулом І. Є.

Продовження таблиці 3						
Напрямок використання бюджетних коштів	2017 р.			2018 р.		
	План	Факт	Різниця	План	Факт	Різниця
Проведення Спортивним комітетом України заходів, спрямованих на забезпечення підготовки спортсменів національних збірних команд України до міжнародних змагань з неолімпійських видів спорту та забезпечення участі представників Спортивного комітету України у таких заходах.	2100,0	2288,5	+188,5	2550,0	2487,4	-62,6
Всього	4412,3	4328,8	-83,5	5642,1	5545,3	-96,8

Як свідчать наведені дані, у 2017 році напрям використання бюджетних коштів "проведення Спортивним комітетом України заходів, спрямованих на забезпечення підготовки спортсменів національних збірних команд України до міжнародних змагань з неолімпійських видів спорту та забезпечення участі представників Спортивного комітету України у таких заходах" виконаний на понад 188,5 тис. грн, а за напрямом "проведення Спортивним комітетом України заходів з розвитку неолімпійського спорту та популяризації неолімпійських видів спорту в Україні та забезпечення участі представників Спортивного комітету України у таких заходах міжнародного рівня, що проводяться за кордоном" у 2018 році на 7,3 тис. гривень.

Отже, враховуючи обсяг невикористаних СГО "СК України" у 2017 році бюджетних коштів на загальну суму 272 тис. грн, що були затверджені у паспорті бюджетної програми за двома напрямками використання, 188,5 тис. грн фактично були спрямовані за іншим напрямком, що свідчить про їх нецільове використання. Аналогічна ситуація спостерігалася також у 2018 році і фактично за іншим напрямком було використано 7,3 тис. гривень.

Загальний обсяг використаних у 2017–2018 роках коштів за бюджетною програмою 3401280 за нецільовим призначенням становив **195,8 тис. грн, що відповідно до вимог статті 119 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

Одним із завдань бюджетної програми є залучення широких верств населення до участі в масових фізкультурно-оздоровчих заходах²⁰.

Паспортом бюджетної програми для ЦШВСМ ВФСТ "Колос" на 2017, 2018 роки та перше півріччя 2019 року затверджені показники якості "кількість мешканців сільської місцевості, залучених до занять фізичною культурою та спортом, чол.", "кількість мешканців сільської місцевості, залучених до участі у фінальних частинах масових заходів та змагань, чол.", джерелом інформації щодо яких є "статистична звітність, форма 2-ФК" та "протоколи змагань" відповідно.

За звітами ГО ВФСТ "Колос" про виконання паспорта бюджетної програми за 2017, 2018 роки показник "кількість мешканців сільської

²⁰ Згідно з паспортом бюджетної програми організацію і проведення масових фізкультурно-оздоровчих заходів покладено на ГО ФСТ "Спартак", ГО ВФСТ "Україна", ГО ВФСТ "Колос".

місцевості, залучених до занять фізичною культурою та спортом, чол." підвищувався і фактичні показники відповідали плановим, зокрема у 2017 році 27348 чол., у 2018 році 28715 чол., в той же час наведені показники **не збігаються** з даними форми 2-ФК, зокрема за 2017 рік фактичний показник становив 39696 осіб, у 2018 році зменшився до 29671 осіб.

Таким чином, протягом 2017–2018 років **кількість** мешканців сільської місцевості, залучених до занять фізичною культурою та спортом, не збільшувалася (як наведено у звітах про виконання паспортів бюджетних програм), а навпаки **зменшувалася** (дані форм № 2-ФК).

Крім того, відповідно до звітів про виконання паспорта бюджетної програми показник "кількість мешканців сільської місцевості, залучених до участі у фінальних частинах масових заходів та змагань, чол." ГО ВФСТ "Колос" протягом 2017–2018 років збільшувався і становив у 2017 році 10150 осіб, у 2018 році 11100 осіб, водночас фактична кількість учасників змагань майже у два рази **менша**, зокрема у 2017 році – 5382 особи, у 2018 році – 6471 особа.

Результативні показники бюджетної програми щодо **залучення** населення ГО ВФСТ "Україна" та ГО ФСТ "Спартак" паспортом взагалі **не передбачені**.

Таким чином, протягом 2017–2018 років **не досягнуто виконання завдання бюджетної програми щодо залучення широких верств населення до масового спорту, оскільки ГО ВФСТ "Колос" не створено належного обліку залученого населення, а наявні облікові дані містять помилки, для ГО ВФСТ "Україна" та ГО ФСТ "Спартак" залучення населення паспортом бюджетної програми взагалі не передбачено.**

➤ В ході аналізу видатків ГО ВФСТ "Колос" за коштами бюджетної програми на оплату праці у 2017, 2018 роках встановлено, що залучення бюджетних коштів за рахунок завищення потреби в коштах сприяло утворенню значних обсягів вільних бюджетних коштів, які спрямовувалися на преміювання працівників.

Так, у 2017 році обсяг виплачених премій становив 1 443,5 тис. грн (що у 14,9 рази більше затверджених на цю мету видатків у структурі оплати праці (97,2 тис. грн)), з них **понад половину виплачено** (61,4 відс.) за рахунок залучених додаткових бюджетних коштів за завищеною потребою (886,7 тис. грн); у 2018 році – 1 444,7 тис. грн (що у 13,4 рази більше затверджених на цю мету видатків у структурі оплати праці (108,1 тис. грн), з них **понад половину виплат** (67,3 відс.) забезпечено за рахунок залучених додаткових бюджетних коштів за завищеною потребою (972,8 тис. грн); за перше півріччя 2019 року обсяг виплачених премій становив 796,9 тис. грн (що у 6,7 рази перевищив річний плановий обсяг до проекту бюджету (119,7 тис. грн), виплата яких частково забезпечена за рахунок залучених додаткових бюджетних коштів за завищеною потребою (1 389,2 тис. гривень).

Аналіз структури нарахованого фонду оплати праці засвідчив, що її вагому частину займають заохочення у вигляді премій, частка яких у 2017 році становила 58,4 відс. (1 443,5 тис. грн.), що майже вдвічі (1,9 рази)

більше фонду оплати праці за окладами (751,6 тис. грн); у 2018 році – 55 відс. (1 444,7 тис. грн.), що вдвічі більше фонду оплати праці за окладами (731,2 тис. грн); за січень-червень 2019 року – 54 відс. (636,3 тис. грн.), що у півтора рази більше фонду оплати праці за окладами (407,1 тис. гривень). Іншими нарахуваннями є виплати відпускних, матеріальної допомоги, встановлених відповідних надбавок і доплат, виплати за листом тимчасової непрацездатності та індексації, обсяги яких у структурі заробітної плати становили у 2017 році – 11,1 відс., або 274,9 тис. грн, у 2018 році – 17,1 відс., або 450,3 тис. грн, за січень-червень 2019 року – 133,9 тис. гривень.

У той же час частка преміальних виплат у структурі затверджених на цю мету обсягів видатків (згідно з розрахунком фонду заробітної плати до плану використання бюджетних коштів) у 2017 році становила 1 484,5 відс., що в 15 разів більше (затверджено – 97,2 тис. грн, факт – 1 443,5 тис. грн); у 2018 році – 1336,4 відс., що в 13 разів більше (затверджено – 108,1 тис. грн, факт – 1 444,7 тис. грн) за січень-червень 2019 року – 531,4 відс., або в п'ять разів більше (затверджено – 119,7 тис. грн, факт – 636,3 тис. гривень).

Як встановлено аудитом, значні обсяги преміального фонду сформувалися здебільшого з причин залучення для оплати праці бюджетних коштів понад реальної потреби (тобто залучений фінансовий ресурс, не підтверджений відповідними обґрунтуваннями в його необхідності) та фонду економії коштів на оплату праці.

Аналіз нарахованих та виплачених премій на одну штатну одиницю засвідчив, що загальний річний фонд преміювання на одну штатну одиницю становить:

– у 2017 році – 5,6 відс., або 80,2 тис. гривень. Разом з тим **удвічі більший показник мали працівники керівного складу** – голова (191 тис. грн), перший заступник (156,4 тис. грн), заступник (157,9 тис. грн) та головний бухгалтер (142,7 тис. грн); найменший – спеціалісти (від 40 до 59 тис. грн) та інші;

– у 2018 році – 5,6 відс. або 80,3 тис. гривень. Разом з тим **удвічі більший показник мали працівники керівного складу** – голова (182 тис. грн), перший заступник (145,8 тис. грн), заступник (156,3 тис. грн) та головний бухгалтер (156,7 тис. грн); найменший – спеціалісти (від 40 до 59 тис. грн) та інші;

– у січні-червні 2019 року – 6,3 відс. або 49,8 тис. гривень. Разом з тим **у півтора рази більший показник мали працівники керівного складу** – голова (92 тис. грн), перший заступник (80,8 тис. грн), заступник (75,6 тис. грн), головний бухгалтер (78,8 тис. грн) та начальник управління (67,4 тис. грн); найменший – спеціалісти (від 24 до 34 тис. грн) та інший персонал.

Коллективним договором передбачено преміювання співробітників за погодженням з профспілковим комітетом за рахунок економії фонду заробітної плати.

Положенням про преміювання працівників до Коллективного договору передбачено максимальний розмір премій, що **не може перевищувати 15 посадових окладів** з урахуванням надбавок та доплат за рік для працівників, які обіймають керівні посади, та 10 посадових окладів з урахуванням надбавок і доплат на рік для спеціалістів та обслуговуючого персоналу.

Аналізом дотримання ГО ВФСТ "Колос" допустимих максимальних розмірів преміальних виплат відповідно до Положення про преміювання працівників встановлено, **що в порушення умов пункту 2.4 цього положення понад максимальні розміри нараховано та виплачено у 2017 році 658,4 тис. грн** (керівним працівникам – 475,8 тис. грн, спеціалістам – 182,5 тис. грн), **у 2018 році – 519,6 тис. грн** (керівним працівникам – 375,6 тис. грн, спеціалістам – 144 тис. грн) премій за рахунок коштів бюджетної програми 3401280. Премії (щомісячна, одноразова/святкова) нараховувалися на підставі відповідних розпоряджень голови ГО ВФСТ "Колос" Мендуся О. П.

Наказами Мінмолодьспорту, а саме від 23.09.2005 № 2097 "Про впорядкування умов оплати праці працівників бюджетних установ, закладів та організацій галузі фізичної культури і спорту" (абзац другий пункту 3) (далі – наказ 2097) від 15.03.2006 № 792 "Про впорядкування умов оплати праці працівників фізкультурно-спортивних товариств" (пункт 7 частини другої) (далі – наказ 792) передбачено преміювання керівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери, встановлення їм надбавок та доплат до посадових окладів, надання матеріальної допомоги за рішенням органу вищого рівня у межах наявних коштів на оплату праці.

Оскільки ГО ВФСТ "Колос" визначений учасником бюджетного процесу (уповноважений Мінмолодьспортом на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою, та отримує на їх виконання кошти бюджету), а саме одержувачем бюджетних коштів, погодження таких виплат мав здійснювати саме Мінмолодьспорт, проте документальних підтверджень таких рішень немає.

Аудитом встановлено, що в порушення вимог абзацу другого пункту 3 наказу № 2097 та пункту 7 частини другої наказу № 792 керівнику ГО ВФСТ "Колос" Мендусю О. П. **без відповідного рішення органу вищого рівня** (Мінмолодьспорт) за рахунок коштів бюджетної програми 3401280 за 2017, 2018 роки та перше півріччя 2019 року нараховано та **виплачено 490,8 тис. грн²¹ премій та надбавок** (у 2017 році – 203,7 тис. грн, у 2018 році – 187,2 тис. грн, у 2019 році – 99,9 тис. грн), **що згідно з пунктом 40 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

Довідково. В ході аудиту встановлено, що надбавка голові ГО ВФСТ "Колос" Мендусю О. П за почесне звання у розмірі 20 відс. посадового окладу встановлена розпорядженням ГО ВФСТ "Колос" від 02.04.2013 № 13-к, а преміювання його в розмірі 200 відс. щомісячно – постановою Президії за його ж підписом від 23.05.2013 № 12/2.

Аналіз зазначених документів засвідчив, що наданий дозвіл на щомісячне преміювання керівника ГО ВФСТ "Колос" має формальний характер, як такий, який наданий один раз у 2013 році на період виконання обов'язків, що свідчить про неефективне управлінське рішення Президії в частині організації щомісячного контролю та надання оцінки ефективності

²¹ У тому числі: **премій** – 455,9 тис. грн, з них одноразової/святкової – 110,2 тис. грн (у 2017 році – 191 та 66,9 тис. грн, 2018 році – 172,9 та 30,1 тис. грн, 2019 році – 92 та 13,1 відповідно), **надбавок** за звання – 34,9 тис. грн (у 2017 році – 12,7 тис. грн, 2018 році – 14,3 тис. грн, 2019 році – 7,9 тис. гривень).

діяльності керівництва ГО ВФСТ "Колос" та за виконання ним бюджетної програми в цілому.

Непроведення оптимізації штатної структури та постійна неукомплектованість посад контрольно-ревізійної групи (затверджено дві штатні одиниці – головний та провідний спеціалісти), яка входить до структури "управління бухгалтерського обліку, фінансової та контрольно-ревізійної роботи", спричинили умови для прийняття неефективних управлінських рішень щодо існування штатної посади – начальник управління, та штатної структури взагалі. Фонд нарахованої та виплаченої заробітної плати начальнику управління становив у 2017 році – 187,2 тис. грн, у 2018 році – 237,5 тис. грн, за січень-червень 2019 року – 125,5 тис. грн, обсяги нарахувань на заробітну плату – 41,2 тис. грн, 52,3 тис. грн та 27,6 тис. грн відповідно. **Загальна сума виплаченої заробітної плати із нарахуваннями становила 671,3 тис. грн** (у 2017 році – 228,4 тис. грн, у 2018 році – 289,8 тис. грн, за перше півріччя 2019 року – 153,1 тис. грн), **що є непродуктивним використанням бюджетних коштів.**

➤ Аудитом встановлено працевлаштування ЦШВСМ ВФСТ "Колос" двох осіб на посаду тренера-викладача та інструктора-методиста **без підтвердження** отримання ними спеціальної освіти та відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня за спеціальністю фізична культура і спорт, **що є порушенням вимог статті 49 Закону № 3808, пункту 4 розділу IV та пункту 7 розділу VII Положення** про школу вищої спортивної майстерності, затвердженого, наказом Мінмолодьспорту від 17.07.2015 № 2581 (zareestrovano в Мін'юсті 04.08.2015 за № 936/27381), яким впродовж 2017–2018 та першого півріччя 2019 року нараховано та виплачено заробітної плати із нарахуваннями **в загальному обсязі 768 тис. грн** (2017 рік – 230,5 тис. грн, 2018 рік – 326,7 тис. грн, січень-червень 2019 року – 210,8 тис. гривень). **Зазначені штатні працівники мають бути звільнені із займаних посад або переведені на інші посади, що відповідатимуть кваліфікаційним вимогам.**

➤ Під час аудиту проведено аналіз дотримання чинного законодавства щодо законності проведення видатків за укладеними договірними зобов'язаннями.

За договором оренди приміщення, укладеного з Регіональним відділенням Фонду державного майна України по м. Києву від 22.11.2007 № 3939 (із змінами від 02.02.2017 № 3939/07), **ГО ВФСТ "Колос"** займає частину – 225,62 м², цокольного поверху будинку, що перебуває на балансі Державного підприємства "Укрінвестбуд" (м. Київ, вул. Флоренції, 1/11).

Згідно з договірними зобов'язаннями, товариством за 2017–2018 роки та перше півріччя 2019 року сплачено всього 1 044,7 тис. грн (з них 928,7 тис. грн, або 88,9 відс., за рахунок коштів бюджетної програми та 116,1 тис. грн за рахунок власних коштів) орендної плати із урахуванням індексу інфляції, в тому числі: за звітний 2017 рік – 365,9 тис. грн (100 відс. за рахунок бюджетних коштів), за звітний 2018 рік – 379 тис. грн (100 відс.) за звітний січень-червень

2019 року – 299,9 тис. грн (183,8 тис. грн за рахунок бюджетних коштів та 116,1 тис. грн – власних коштів). Дебіторська та/або кредиторська заборгованість у бюджетній / фінансовій звітності не значиться.

Проте, як встановлено під час аудиту, на орендованій товариством площі **без правових підстав розміщена** (на площі 36,3 м²) та здійснює статутну діяльність як самостійна юридична особа – **Центральна школа вищої спортивної майстерності "Колос"**. Сторонами відповідний договір суборенди не укладався, чим порушено норми статті 759 Цивільного кодексу України щодо необхідності укладання договору оренди.

Враховуючи той факт, що вимоги товариства до школи стосовно компенсації понесених витрат за орендною платою та оплатою комунальних послуг і енергоносіїв не виставлялися, та відповідно не відшкодовувалися, **як наслідок збитки, за розрахунками, становлять 175,8 тис. грн** (2017 рік – 62,3 тис. грн, 2018 рік – 69 тис. грн, перше півріччя 2019 – 44,5 тис. гривень).

➤ За результатами контрольного заходу в ГО НОК України встановлено факт оплати ним у 2018 році за надані ДУ "Науково-практичний медичний центр дитячої кардіології та кардіохірургії Міністерства охорони здоров'я України" послуги з розроблення та вдосконалення методики підготовки спортсменів національних збірних команд України **в порушення вимог технічного завдання до договору**, у сумі 199,9 тис. гривень.

За встановленим фактом в ході контрольного заходу ГО НОК України забезпечено повернення до державного бюджету 199,9 тис. грн бюджетних коштів. Правопорушення усунуто.

➤ Під час аудиту встановлено, що ГО НОК України має власну частину сучасної будівлі (нежитлове приміщення – офіс, адреса: м. Київ, вул. Хорива, буд. 39-41) загальною площею 1 426,7 м², з яких п'яту частину площі – 285,4 м², або 20 відс. від усієї площі, передано в оренду фірмі "GOETHE INSTITUT".

Разом з тим ГО НОК України орендує (договір оренди від 22.09.2017 № 7927 укладений із Регіональним відділенням Фонду державного майна України по м. Києву, період оренди з 22.09.2017 по 22.08.2020) частину державного нерухомого майна – нежитлові приміщення загальною площею 60,9 м² (приміщення 31, 32, 33 на четвертому поверсі для розміщення офісу) за адресою: м. Київ, вул. Еспланадна, 42 (будівля, в якій розміщується апарат Мінмолодьспорту), та сплачує орендну плату (вартість за місяць оренди 17,4 тис. грн), відшкодовує інші супутні платежі (за окремими договорами про відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна та на надання комунальних послуг орендарю).

Зазначене приміщення ГО НОК України орендує за рахунок коштів бюджетної програми 3401280 за наявності власних доходів (внесків) та власного приміщення для здійснення статутної діяльності.

Отже, за наявності у ГО НОК України достатньої площі власного нерухомого майна для здійснення своєї статутної діяльності, видатки за рахунок бюджетної програми на оплату орендної плати, відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна та надання

комунальних послуг на загальну суму **549,9 тис. грн**²² спрямовані неекономно, що свідчить про прийняття одержувачем бюджетних коштів, на етапі формування бюджетної пропозиції, неефективних управлінських рішень щодо включення до потреби в коштах бюджетної програми планових витрат на цю мету.

4. АНАЛІЗ ПЛАНУВАННЯ МІНМОЛОДЬСПОРТОМ ТА ПРОВЕДЕННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ ЗАХОДІВ

4.1. Аналіз планування фізкультурно-спортивних заходів

Згідно з пунктом 4 Положення № 220 Мінмолодьспорт відповідно до покладених на нього завдань затверджує Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України (далі – ЄКП) та контролює його виконання.

Статтею 1 Закону № 3808 передбачено, що ЄКП – це документ, у якому на відповідний рік визначаються організаційні та фінансові питання щодо забезпечення проведення відповідних заходів та який затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

Згідно з пунктом 2 Порядку складання календарних планів фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, затвердженого наказом Мінмолодьспорту від 05.05.2015 № 1341²³ (далі – Порядок № 1341), ЄКП складається та затверджується Мінмолодьспортом з урахуванням **пропозицій**, зокрема громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості (далі – ГО). Всупереч пункту 5 Порядку № 1341 у ЄКП на 2017–2019 роки **не визначені** загальні планові витрати ГО на організацію і проведення заходів з державного або місцевого бюджетів у розрізі окремих видів спорту (з паралімпійських видів спорту – для інвалідів з окремих нозологій).

Замість планових витрат на організацію і проведення заходів у примітках до ЄКП наведено, що обсяги витрат визначаються календарним планом фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів ГО (далі – Календарний план), який затверджується в установленому порядку.

Всупереч пункту 2 Порядку № 1341 Мінмолодьспортом затверджено ГО НОК України Календарний план заходів на 2017–2019 роки, проте **не включено** до ЄКП (табл. 4). На проведення ГО НОК України заходів, що не включені до ЄКП, витрачено за рахунок коштів бюджетної програми **40 843,9 тис. гривень**.

²² 2017 рік – на загальну суму **56,6 тис. грн**, у тому числі: орендної плати – 42,2 тис. грн, відшкодування витрат балансоутримувача в частині утримання орендованого нерухомого майна – 7,6 тис. грн та надання комунальних послуг – 6,8 тис. грн; **2018 рік – на загальну суму 332,8 тис. грн**, у тому числі: 264,2 тис. грн, 38,8 тис. грн, 29,8 тис. грн; **перше півріччя 2019 року – на загальну суму 160,5 тис. грн**, в тому числі: 123,2 тис. грн, 19,1 тис. грн, 18,2 тис. грн. відповідно.

²³ Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27.05.2015 за № 619/27064.

**Заходи громадських організацій,
передбачені Єдиним календарним планом та заходи календарних планів, які
фінансуються за рахунок КПКВК 3401280**

Громадська організація	2017 рік				2018 рік				2019 рік	
	ЄКП	Календарний план	Фактично проведено	Сума, тис. грн	ЄКП	Календарний план	Фактично проведено	Сума, тис. грн	ЄКП	Календарний план
СГО "СК України"	103	103	103	2840,6	106	106	99	3916,6	109	109
ГО НОК України	x	111	106	20528,3	x	115	106	20315,6	x	115
ГО ВФСТ "Колос"	95	47	47	2354,4	54	47	47	3468,3	59	45
ЦШВСМ ВФСТ "Колос"	32	7	26	307,8	24	8	46	444,1	42	9
ГО ВФСТ "Україна"	69	21	21	499,0	73	21	18	703,6	58	20
ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ	51	51	45	418,5	48	48	48	550,0	48	48
ГО ФСТ "Спартак"	55	11	8	918,7	36	12	14	2019,5	36	12
ЦШВСМ ФСТ "Спартак"	x	15	15	600,0	x	30	25	1087,7	36	24
Усього:	531	366	371	28467,3	486	387	403	32505,4	388	382

Отже, бюджетні кошти у розмірі 40 843,9 тис. грн, спрямовані ГО НОК України на проведення ним протягом 2017–2018 років заходів із забезпечення розвитку олімпійського руху, популяризації олімпійських видів спорту, заходів, спрямованих на забезпечення підготовки спортсменів національних збірних команд України до участі в Олімпійських і Юнацьких олімпійських іграх, інших міжнародних спортивних змаганнях з олімпійських видів спорту, використовувалися за недостатнього контролю з боку Мінмолодьспорту.

Водночас до ЄКП включено заходи центральних шкіл вищої спортивної майстерності ГО ВФСТ "Колос", ГО ВФСТ "Україна", а у 2019 році – ГО ФСТ "Спартак", що Порядком № 1341 не передбачено.

Фактично за рахунок коштів КПКВК 3401280 протягом 2017–2018 років громадськими організаціями фізкультурно-спортивного спрямування здійснено 774 заходи, зокрема 371 захід у 2017 році, 403 заходи у 2018 році на суму 60 972,7 тис. грн (61,9 відс. загальної суми фінансування), зокрема у 2017 році 28 467,3 тис. грн, у 2018 році 32 505,4 тис. гривень.

Аудитом встановлено, що у 2017–2018 роках видатки на фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи із загального розміру фінансування ГО НОК України та СГО "СК України" становили в середньому 95,1 відс. та 68,1 відс. відповідно, витрати решти одержувачів не перевищують в середньому 47 відс. (ЦШВСМ ФСТ "Спартак" 46,1 відс., ГО ВФСТ "Колос" 44 відс., ГО ФСТ "Спартак" 39,5 відс., ГО ВФСТ "Україна" 18,6 відс., ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ" 11,4 відс., ЦШВСМ ВФСТ "Колос" 10,8 відсотка).

4.2. Аналіз забезпечення проведення фізкультурно-спортивних заходів

Відповідно до пункту 8 Порядку № 1341 у разі необхідності до Календарних планів можуть вноситися зміни.

ГО ВФСТ "Колос" та ЦШВСМ ВФСТ "Колос" **не дотримувалися** власних Календарних планів, зокрема, заплановані навчально-тренувальні збори не проводилися.

Всупереч пункту 6 Розділу IV Положення про школу вищої спортивної майстерності²⁴ тренери-викладачі ЦШВСМ ВФСТ "Колос" пропозиції до календарного плану **не подавали**, крім того, ЦШВСМ ВФСТ "Колос" протягом 2017–2019 років **не дотримувалася** вимог щодо складання календарного плану (пункт 6 Порядку № 1341), зокрема **не визначалося** строку проведення заходу (початок і закінчення), **не конкретизувалися** місяця проведення.

Порядок № 163 визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за КПКВК 3401280 на організацію та проведення роботи з розвитку фізичної культури і спорту серед **сільського** населення.

Аудитом встановлено, що **всупереч** Порядку № 163 протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року у заходах, організованих ГО ВФСТ "Колос" та ЦШВСМ ВФСТ "Колос", брали участь також **міські** спортсмени (учні-спортсмени).

Так, у 2017 році 44,8 відс., або 141 спортсмен, залучені ГО ВФСТ "Колос" серед міського населення, у 2018 році – 20,8 відс., або 197 спортсменів, за перше півріччя 2019 року підготовку проходили 38,6 відс., або 68 міських спортсменів.

Частка міських учнів-спортсменів, залучених ЦШВСМ ВФСТ "Колос", у 2017 році становила 86 відс. (110 осіб), у 2018 році – 87,2 відс. (95 осіб), за перше півріччя 2019 року – 80,4 відс. (82 особи).

Витрачання ГО ВФСТ "Колос" та ЦШВСМ ВФСТ "Колос" коштів бюджетної програми 3401280 на підготовку спортсменів не серед сільського населення відповідно до положень абзацу третього частини першої статті 119 Бюджетного кодексу України мають ознаки нецільового використання бюджетних коштів.

Загалом сума витрачених ГО ВФСТ "Колос" та ЦШВСМ ВФСТ "Колос" бюджетних коштів на цілі, що **не відповідають** Порядку № 163, із загального обсягу витрат на утримання, забезпечення діяльності та навчально-тренувального процесу **в частині витрат на навчально-тренувальні заходи та чемпіонати становила 1 316,9 тис. гривень**, що є **нецільовим використанням бюджетних коштів та відповідно до пункту 24 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

➤ Відповідно до пункту 4 Порядку № 294 не допускається спрямування бюджетних коштів на придбання послуг через посередників.

До 2011 року діяв порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування²⁵, пунктом 4 якого передбачалося, що

²⁴ Наказ Міністерства молоді та спорту України від 17.07.2015 № 2581.

²⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 05.03.2009 № 165.

договори про надання послуг укладаються безпосередньо з їх надавачами, в тому числі договори про оренду приміщень та обладнання (чи користування ними) – безпосередньо з власниками (балансоутримувачами) зазначеного майна, проте у Порядок № 294 ця норма не включена.

Так, протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року ГО НОК України та СГО "СК України" в межах заходів уклалися договори із фізичними особами-підприємцями (далі – ФОП) щодо придбання товарів (робіт, послуг) з організації спортивно-видовищних заходів.

Аудитом встановлено, що окремі придбані товари (роботи, послуги) не підтверджуються визначеними для ФОП видами діяльності, які наведені у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (кодами класифікації видів економічної діяльності), а саме, наявністю підстав (ліцензій, дозволів тощо) щодо надання послуг з проживання, харчування, забезпечення приміщеннями, транспортними послугами, виготовлення спортивних сувенірів, здійснення відеозйомки, прибирання, страхування тощо.

Протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року за відсутності забезпечення Мінмолодьспортом належного внутрішнього контролю допущено, а громадськими організаціями проведені розрахунки за договорами, які укладені з ФОП на придбання товарів (робіт, послуг) **за ознаками посередництва**. За договірними зобов'язаннями з ознаками посередництва громадськими організаціями спрямовано **7 265,2 тис. грн** (ГО НОК України – 7 022 тис. грн, СГО "СК України" – 243,2 тис. грн) бюджетних коштів.

ВИСНОВКИ

1. Міністерством молоді та спорту України не забезпечено у повному обсязі продуктивного, економічного та законного використання коштів державного бюджету, виділених на державну підтримку розвитку громадського руху у сфері фізичної культури та спорту.

Розмір бюджетних асигнувань за бюджетною програмою "Фінансова підтримка громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування" (КПКВК 3401280) щорічно збільшувався і протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року Міністерству молоді та спорту України затверджено у сумі 158 955 тис. гривень.

Водночас аудитом встановлено, що протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року громадськими організаціями фізкультурно-спортивного спрямування – одержувачами коштів за бюджетною програмою (КПКВК 3401280) внаслідок незабезпечення головним розпорядником бюджетних коштів належного внутрішнього контролю допущено **неекономічного, непродуктивного та з порушенням законодавства використання бюджетних коштів у загальній сумі 59 435,9 тис. грн**, з них:

– з порушенням бюджетного законодавства – **9 056,7 тис. грн**, у тому числі: **7 544 тис. грн** – визначено недостовірних обсягів бюджетних коштів при плануванні бюджетних показників; **1 512,7 тис. грн** – витрачено на цілі,

що не відповідають напрямам використання бюджетних коштів, визначеним у паспорті бюджетної програми та порядку використання бюджетних коштів (нецільове використання бюджетних коштів);

– інші порушення законодавства – **2 521,6 тис. грн**, в тому числі: **768 тис. грн** – спрямовано на оплату праці працевлаштованих осіб без відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня; **199,9 тис. грн** – оплачено послуг за договором, факт надання яких не підтверджений документально (відшкодовані до державного бюджету під час аудиту, порушення усунуено); допущено нанесення збитків (шкоди) на суму **175,8 тис. грн** через порушення норм цивільного законодавства, а саме, не забезпечено відшкодування витрат на орендну плату та оплату комунальних послуг і енергоносіїв; **1 377,9 тис. грн** – виплачено премії з перевищенням граничних обсягів, визначених Положенням про преміювання працівників ГО ВФСТ "Колос";

– інші порушення – **7 265,2 тис. грн** – проведено розрахунків за договорами, що виконувалися контрагентами за ознаками посередництва;

– непродуктивно – **32 937,6 тис. грн**, у тому числі: **32 266,3 тис. грн** – замість організації і проведення масових фізкультурно-спортивних заходів загальнодержавного і міжнародного рівня, спрямовано на утримання громадських організацій; **671,3 тис. грн** – не проведено оптимізації штатної структури та чисельності ГО ВФСТ "Колос";

– неекономно – **549,9 тис. грн** – витрачено ГО НОК України бюджетних коштів на орендну плату орендованого нерухомого майна за наявності власного приміщення;

– неефективне управління коштів на загальну суму **7 104,9 тис. грн**, в тому числі: **3 724,8 тис. грн** – не обґрунтовано розподіл Мінмолодьспортом додаткових асигнувань; **3 380,1 тис. грн** – повернено неосвоєних бюджетних асигнувань об'єктами аудиту.

Отже, Мінмолодьспорт не забезпечив організацію належного внутрішнього контролю за плануванням і використанням коштів державного бюджету, зокрема за взяттям бюджетних зобов'язань і витрачанням бюджетних коштів їх одержувачами, як передбачено пунктом 9 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України, чим також проігнорував пропозиції Рахункової палати за результатами попереднього аудиту ефективності використання коштів державного бюджету України, виділених Державній службі молоді та спорту України на підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування, затверджені рішенням Колегії Рахункової палати від 30.10.2013 № 19-3.

2. Аудитори дійшли висновку, що бюджетна програма 3401280 має ознаки неефективної, що відповідно до абзацу другого частини шостої статті 20 Бюджетного кодексу України є підставою для прийняття рішення про внесення в установленому порядку змін до бюджетних призначень поточного бюджетного періоду, з метою зупинення реалізації цієї бюджетної програми. Встановлено, що кошти громадських об'єднань, які визначені виконавцями бюджетної програми 3401280, спрямовуються

на фактичне їх утримання – до 90 відс. від виділених коштів, а не на організацію і проведення фізкультурно-спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів, як це визначено завданнями та напрямками бюджетної програми. При цьому Громадська організація "Національний олімпійський комітет України" (ГО НОК України) є одержувачем бюджетних асигнувань за двома бюджетними програмами.

Так, статутна діяльність ГО НОК України забезпечувалася за рахунок коштів державного бюджету двох бюджетних програм – за КПКВК 3401280 та КПКВК 3401320, а також власних доходів. Частка бюджетних коштів у 2017 році становила 47,2 відс. (з них за КПКВК 3401280 – 34,2 відс.), у 2018 році – 58,1 відс. (з них за КПКВК 3401280 – 24,6 відс.), за перше півріччя 2019 року – 51,8 відс. (з них за КПКВК 3401280 – 18,9 відс.) загального обсягу отриманих фінансових ресурсів.

Значні обсяги потреби в коштах за бюджетною програмою 3401280 визначалися громадськими організаціями на забезпечення видатків на оплату праці з нарахуваннями для працівників громадських організацій та їх утримання, а не на організацію і проведення ними масових фізкультурно-спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів загальнодержавного рівня серед різних верств населення, всеукраїнських спортивних змагань тощо. При цьому Мінмолодьспорт не погоджує та/або не затверджує структуру та штатну чисельність зазначених організацій. Порядками № 163 та № 294, а також іншими нормативними актами такі вимоги для громадських організацій не визначені. Як наслідок, відсутність контролю за формуванням, узгодженням структури та штатної чисельності таких організацій, видатки яких на утримання забезпечуються за рахунок бюджетної програми, створює ризики залучення бюджетних ресурсів на фонд оплати праці понад необхідну потребу на цю мету.

3. Найбільший обсяг бюджетних призначень за бюджетною програмою "Фінансова підтримка громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування" протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року встановлено Національному олімпійському комітету України – 70 129,4 тис. грн (44,1 відс.); всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариствам (у тому числі школам) "Колос" – 31 888,1 тис. грн (20,1 відс.), "Україна" – 23 670 тис. грн (14,9 відс.), "Спартак" – 17441,4 тис. грн (11 відс.); Спортивному комітету України 15 826,1 тис. грн (10 відсотків).

При цьому критерії залучення одержувачів бюджетних коштів – громадських організацій до виконання бюджетної програми, а також заходів впливу у разі невиконання бюджетної програми головним розпорядником бюджетних коштів до одержувачів таких коштів, шляхи погашення бюджетної заборгованості у разі її наявності Порядком № 294 та Порядком № 163 не визначені.

4. Із обсягу невикористаних СГО "СК України" у 2017 році бюджетних коштів на загальну суму 272 тис. грн, що були затверджені у паспорті

бюджетної програми за двома напрямками їх використання, 188,5 тис. грн, згідно із звітом про виконання паспорта бюджетної програми, фактично були спрямовані за іншим напрямом. Аналогічно у 2018 році – на інший напрям спрямовано 7,3 тис. гривень.

Загальний обсяг використаних у 2017–2018 роках коштів за бюджетною програмою 3401280 за нецільовим призначенням становив **195,8 тис. грн, що відповідно до вимог статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

5. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки організації та проведення Всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариством "Колос" агропромислового комплексу роботи з розвитку фізичної культури і спорту серед сільського населення, затверджений постановою від 05.03.2009 № 163, визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за КПКВК 3401280 на організацію та проведення роботи з розвитку фізичної культури і спорту серед **сільського** населення.

Аудитом встановлено, що **всупереч** Порядку № 163 протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року у заходах, організованих ГО ВФСТ "Колос" та ЦШВСМ ВФСТ "Колос", брали участь також **міські** спортсмени (учні-спортсмени).

Так, у 2017 році 44,8 відс. (141 особа) залучені ГО ВФСТ "Колос" серед міського населення, у 2018 році – 20,8 відс. (197 осіб), за перше півріччя 2019 року – 38,6 відс. (68 осіб). Частка міських учнів-спортсменів, залучених ЦШВСМ ВФСТ "Колос", у 2017 році становила 86 відс. (110 осіб), у 2018 році 87,2 відс. (95 осіб), за перше півріччя 2019 року 80,4 відс. (82 особи).

Витрачання ГО ВФСТ "Колос" та ЦШВСМ ВФСТ "Колос" коштів бюджетної програми 3401280 у розмірі 1 316,9 тис. гривень не на підготовку спортсменів серед сільського населення, відповідно до вимог абзацу третього частини першої статті 119 Бюджетного кодексу України, є нецільовим використанням бюджетних коштів.

6. Протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року за відсутності забезпечення Мінмолодьспортом належного внутрішнього контролю допущено, а громадськими організаціями проведені розрахунки за договорами, які укладені з ФОП на придбання товарів (робіт, послуг) **за ознаками посередництва**. За договірними зобов'язаннями з ознаками посередництва громадськими організаціями спрямовано **7 265,2 тис. грн** (ГО НОК України – 7 022 тис. грн, СГО "СК України" – 243,2 тис. грн) бюджетних коштів.

Так, протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року ГО НОК України та СГО "СК України" заходи самостійно не здійснювалися, а **укладалися договори** із фізичними особами – підприємцями (далі – ФОП) щодо придбання товарів (робіт, послуг) для **організації спортивно-видовищних заходів**. Аудитом встановлено, що окремі придбані товари (роботи, послуги) не підтверджуються визначеними для ФОП видами

діяльності, які наведені у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (кодами класифікації видів економічної діяльності), а саме, **наявності у них законодавчих підстав** (ліцензій, дозволів, тощо) щодо надання послуг з проживання, харчування, забезпечення приміщеннями, транспортними послугами, виготовлення спортивних сувенірів, здійснення відеозйомки, прибирання, страхування тощо.

7. Розподіл Мінмолодьспортом асигнувань на видатки з оплати праці та нарахувань на неї у сумі 3 724,8 тис. грн має ознаки непрозорого управління бюджетними коштами.

Так, найбільшу частку асигнувань – 56,1 відс. (468,6 тис. грн) доведено СГО "СК України", найменшу – 17,2 відс. (125 тис. грн) ЦШВСМ ФСТ "Спартак". Разом з тим значні їх обсяги у натуральному виразі доведені ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ – 877,3 тис. грн (з часткою 31,8 відс.), ГО ВФСТ "Колос" – 727,5 тис. грн (31,8 відс.), незначні – ЦШВСМ ФСТ "Спартак" – 125 тис. грн (17,2 відс.), ГО ФСТ "Спартак" – 282 тис. грн (25 відс.) та іншим.

Аудитом встановлено, що розподіл асигнувань на видатки з оплати праці та нарахувань на неї проведений **без отримання від одержувачів коштів відповідних уточнюючих обґрунтувань та розрахунків**. Наявність наданих одержувачами коштів уточнюючих **обґрунтувань та розрахунків у додатковій потребі на оплату праці Мінмолодьспортом не підтверджена.**

8. Найбільший обсяг бюджетних призначень за бюджетною програмою 3401280 протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року встановлено для ГО НОК України, а саме 70 129,4 тис. гривень. Всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариствам (у тому числі центральним школам) передбачалося, зокрема "Колос" – 31 888,1 тис. грн, "Україна" – 23 670 тис. грн, "Спартак" – 17 441,4 тис. грн; СГО "СК України" – 15 826,1 тис. гривень.

Із загальної суми фінансування видатки на фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи ГО НОК України та СГО "СК України" становили в середньому 95,1 та 68,1 відс. відповідно, у інших одержувачів коштів не перевищували 47 відсотків.

Від 53,9 до 89,2 відс. фінансування направлено всеукраїнськими фізкультурно-спортивними товариствами (у тому числі центральними школами) "Колос", "Україна", "Спартак" на власне утримання, чим **не забезпечено мету бюджетної програми стосовно державної підтримки розвитку громадського руху у сфері фізичної культури і спорту та, як наслідок, кошти у сумі 32 266,3 тис. грн використані непродуктивно.**

9. Всупереч пункту 2 Порядку № 1341 Мінмолодьспорт затверджувало Календарний план заходів ГО НОК України на 2017–2019 роки, проте не включало пропозиції цієї громадської організації до Єдиного календарного

плану (ЄКП). Усього (без включення до ЄКП) проведено заходів на загальну суму **40 843,9 тис. гривень**.

Отже, бюджетні кошти у розмірі 40 843,9 тис. грн, спрямовані ГО НОК України на проведення ним протягом 2017–2019 років заходів із забезпечення розвитку олімпійського руху, популяризації олімпійських видів спорту, заходів, спрямованих на забезпечення підготовки спортсменів національних збірних команд України до участі в Олімпійських і Юнацьких олімпійських іграх, інших міжнародних спортивних змаганнях з олімпійських видів спорту, використовувалися в умовах недостатнього контролю з боку Мінмолодьспорту.

10. Загальний обсяг неосвоєних коштів на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою 3401280 (проведення фізкультурно-спортивних, організаційно-методичних, навчально-тренувальних та інших заходів), протягом 2017–2018 років становив 3 380,1 тис. грн, що свідчить про неефективне управління бюджетними коштами та недостатню організацію головним розпорядником бюджетних коштів внутрішнього контролю за дотриманням одержувачами коштів бюджетного законодавства та роботи підрозділу внутрішнього аудиту з питань проведення оцінки ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, ефективності планування і виконання бюджетних програм, результатів їх виконання, управління бюджетними коштами.

Так, із загального обсягу неосвоєних у 2017 році бюджетних асигнувань (620,2 тис. грн) 510,9 тис. грн (82,4 відс) виділені ГО НОК України; 83,5 тис. грн – СГО "СК України"; 21,7 тис. грн – ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ"; 3,1 тис. грн – ГО ВФСТ "Україна" та 1 тис. грн – ГО ФСТ "Спартак"; у 2018 році бюджетних асигнувань (2 759,9 тис. грн) 2 608,5 тис. грн (94,5 відс.) виділені ГО НОК України; 96,8 тис. грн – СГО "СК України"; 26,4 тис. грн – ГО ВФСТ "Україна"; 14,4 тис. грн – ПОВГО "ВФСТ "Україна" – ЦШВСМ" та 13,8 тис. грн – ГО ФСТ "Спартак".

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству молоді та спорту України на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування, поінформувати Верховну Раду України.

2. Рішення Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству молоді та спорту України на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування, направити Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та Комітету Верховної Ради України з питань молоді та спорту.

3. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів Державного бюджету України, виділених Міністерству молоді та спорту України на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування, у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України.

4. Рішення Рахункової палати надіслати громадським організаціям фізкультурно-спортивного спрямування, які підлягали аудиту.

5. Про виявлені під час аудиту ознаки кримінального правопорушення повідомити Національну поліцію України.

6. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Міністерству молоді та спорту України та запропонувати:

– підготувати Кабінету Міністрів України пропозиції щодо внесення змін до Порядків № 163 та № 294, привівши їх у відповідність із вимогами частини сьомої статті 20 Бюджетного кодексу України з метою забезпечення розвитку конкуренції та рівності перед законом усіх громадських об'єднань фізкультурно-спортивного спрямування, визначивши підстави та/або критерії залучення одержувачів бюджетних коштів до виконання бюджетних програм;

– внести зміни до наказу Мінмолодьспорту від 23.09.2005 № 2097 "Про впорядкування умов оплати праці працівників бюджетних установ, закладів та організацій галузі фізичної культури і спорту" та наказу від 15.03.2006 № 792 "Про впорядкування умов оплати праці працівників фізкультурно-спортивних товариств" в частині погодження головним розпорядником бюджетних коштів преміювання керівників громадських організацій окремих галузей бюджетної сфери, які фінансуються за рахунок бюджетних коштів, а також встановлення їм надбавок та доплат до посадових окладів, надання матеріальної допомоги;

– посилити контроль за використанням коштів, які надходять на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування за КПКВК 3401280, одержувачами бюджетних коштів;

– забезпечити належне складання Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України на відповідний рік та контроль за його виконанням;

– вжити заходів впливу до посадових осіб як Міністерства, так і об'єктів аудиту, де виявлені порушення законодавства;

– забезпечити ефективне управління бюджетними коштами без допущення повернення до державного бюджету невикористаних виділених асигнувань;

– вжити належних заходів для ефективного налагодження роботи внутрішнього контролю та аудиту за використанням коштів бюджетної програми за КПКВК 3401280, спрямованих на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування;

- забезпечити усунення виявлених порушень і недоліків;
- у встановленому законодавством порядку інформувати Рахункову палату про стан виконання наданих за результатами аудиту рекомендацій.

Член Рахункової палати

А. М. Дідик